

NACIONALINĖ MOKYKLŲ VERTINIMO AGENTŪRA

ŠILUTĖS PAMARIO PAGRINDINĖS MOKYKLOS IŠORINIO VERTINIMO ATASKAITA

2014-11-19 Nr. A-3

Vilnius

IŽANGA

Vizito laikas – 2014 m. spalio 27–31 d.

Vizito tikslas – mokyklos veiklos kokybės išorinis vertinimas.

Išorės vertintojų komanda:

Vadovaujančioji vertintoja – Romualda Stovolos.

Išorės vertintojai:

Janė Pocienė – atsakinga už 1 srities „Mokyklos kultūra“ rodiklių 1.1.–1.2. temų vertinimą;

Aušra Sučylienė – atsakinga už 2 srities „Ugdymas ir mokymasis“ rodiklių 2.3.–2.5. temų vertinimą;

Audronė Bartuševičienė – atsakinga už 2 srities „Ugdymas ir mokymasis“ 2.1.–2.2., 4 srities „Pagalba mokiniui“ 4.5.1. temų vertinimą;

Verutė Keblienė – atsakinga už 1 srities „Mokyklos kultūra“ rodiklių 1.3.–1.4., 5 srities „Mokyklos strateginis valdymas“ rodiklio 5.5. temų vertinimą;

Ramutė Stasevičienė – atsakinga už 4 srities „Pagalba mokiniui“ rodiklių 4.1.–4.4. temų vertinimą;

Nijolė Pranckevičienė – atsakinga už 5 srities „Mokyklos strateginis valdymas“ rodiklių 5.1.–5.4. vertinimą;

Violeta Valantukevičienė – atsakinga už 2 srities „Ugdymas ir mokymasis“ rodiklio 2.6., 3 srities „Pasiekimai“, 4 srities „Pagalba mokiniui“ rodiklio 4.5.2. temų vertinimą.

Išorės vertintojai stebėjo 171 pamoką, 9 neformaliojo švietimo veiklas, klasės valandėles, individualias konsultacijas. Vertintojai analizavo mokinių veiklą pamokose, stebėjo juos natūralioje aplinkoje: pamokose, lauke, koridoriuose, kalbėjosi su mokyklos bendruomene, nagrinėjo mokyklos veiklos, mokinių pasiekimų ir pažangos fiksavimo dokumentus, naudojami elektroninėmis duomenų bazėmis (ŠVIS, AIKOS ir kt.).

Vertinant įstaigos veiklą vadovautasi Švietimo ir mokslo ministro 2009 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. ISAK-608 „Dėl bendrojo lavinimo mokyklų veiklos kokybės išorės vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintais veiklos rodikliais, vertinimo lygiais, atsižvelgta į šiuo metu galiojančias Bendrąsias programas. Vertindami veiklą mokykloje, išorės vertintojai naudojami 5 vertinimo lygių skale, vartojo aprašomuosius veiklos kokybės vertinimus:

- „labai gera“ – „veiksminga“, „spartus tobulėjimas“, „išskirtinė“, „kryptinga“, „originali“, „ypatinga“, „įspūdinga“, „savita“, „puiki“, „kūrybiška“ – minimą veiklą galima paskleisti už mokyklos ribų;

- „gera“ – „pakankamai kryptinga“, „tinkama“, veikla turi savitų bruožų, potenciali, lanksti – minimą veiklą, patirtį verta skleisti mokykloje;

- „neblogai“ – „patenkinama“, „vidutiniška“, „nesisteminga“, „neiškirtina“, „priimtina“ – veikla mokykloje tinkama, bet yra ką tobulinti, verta sustiprinti ir išplėtoti;

- „prasta“ – „neperspektyvu“, „neveiksminga“, „nekonkreту“ – būtina tobulinti;

- „labai prastai“ – veiklą būtina iš esmės keisti.

Išskiriant mokyklos stipriąsias bei tobulintinas veiklos sritis, greta teiginių nurodomi pagalbiniai rodikliai (pvz., 1.3., 4.2.1.), kuriuos mokykla gali perskaityti, pasitikslinti, naudodamasi Švietimo ir mokslo ministro 2009 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. ISAK-608 patvirtinto Bendrojo lavinimo mokyklų veiklos kokybės išorinio vertinimo tvarkos aprašo 2 priedu.

Išorės vertintojų komanda yra įsitikinusi, kad visus rekomenduojamus patobulinimus mokykla gali įgyvendinti veiksmingiau panaudodama vidaus išteklius bei pasitelkdama išorės partnerius.

Nuoširdžiai dėkojame mokyklos direktoriui, direktoriaus pavaduotojams ugdymui ir visam kolektyvui už bendradarbiavimą ir svetingumą.

I. MOKYKLOS KONTEKSTAS

Pačiame Šilutės miesto centre, 1962 m. įkuriama aštuonmetė mokykla, kuri po 14 metų pavadinama Šilutės 4-ąja vidurine mokykla. 2001 m. mokykla išleido 25-ąją, paskutiniąją abiturientų laidą. Per 25-erius vidurinės mokyklos gyvavimo metus į gyvenimą išlydėta per 1000 abiturientų. 2001 m. ugdymo įstaiga pavadinama Pamario pagrindine mokykla. Pasikeitė mokyklos tipas ir pavadinimas, bet ugdymo tikslas nepakito – ir toliau didžiausias dėmesys skiriamas žmogui, jo visapusiškam ugdymui.

Šilutės Pamario pagrindinė mokykla yra viena didžiausių mokyklų rajone. Šiais mokslo metais 1–10 klasėse mokosi 1050 mokinių, iš jų – 3,04 proc. specialiųjų poreikių vaikų. Apie 19 proc. mokinių nemokamai maitinami (iš viso savivaldybės mokyklose nemokamai maitinami apie 26 proc. mokinių).

Šilutės Pamario pagrindinėje mokykloje šiuo metu dirba 92 pedagogai. Mokykla turi 5 pagalbos mokiniui specialistus: 3 logopedus, 1 socialinį ir 1 specialųjį pedagogus. Pedagogų amžiaus vidurkis – 50 metų. Visi mokytojai yra specialistai, įgiję kvalifikacines kategorijas: 56 proc. pedagogų – mokytojai metodininkai, 30 proc. – vyr. mokytojai, 1 proc. – ekspertai.

Direktorius mokyklai vadovauja 4 metus, yra įgijęs II vadybinę kategoriją. Mokykloje dirba 5 pavaduotojai ugdymui: viena pavaduotoja įgijusi II vadybinę kategoriją, 3 pavaduotojai – III vadybinę kategoriją, 1 pavaduoja vadybinį darbą dirba neseniai ir kategorijos neturi. Mokyklos vadovai tikslingai vykdo rekomendacijas dėl tobulintinių veiklų ir kompetencijų, nurodytų vadybinės atestacijos metu: aptartos bendradarbiavimo su socialiniais partneriais gairės, sudarytos bendradarbiavimo sutartys, dėl edukacinių erdvių kalbėta su mokiniais, mokytojais. Dalis rekomendacijų įgyvendinta – pastatyti suoleliai koridoriuose, koridoriuose ir kai kuriuose kabinetuose įrengti standai, muldimedijos, televizoriai. Šiuo metu vyksta diskusijos, kurias erdves būtų galima panaudoti stalo žaidimams. Dėl tėvų (globėjų, rūpintojų) informavimo ir švietimo sudarytas metinis veiklos planas, nuolat atnaujinama mokyklos interneto svetainė www.pamariomokykla.lt, vedamos tėvų savaitės, seminarai tėvams.

II. MOKYKLOS STIPRIEJI IR TOBULINTINI VEIKLOS ASPEKTAI

Stiprieji mokyklos veiklos aspektai

1. Savitos tradicijos ir ritualai (1.1.2. – 4 lygis).
2. Geras klasių mikroklimatas (1.1.6. – 3 lygis).
3. Tikslinga partnerystė su kitomis institucijomis (1.4.2. – 4 lygis).
4. Įvairiapusis neformalusis švietimas (2.1.5. – 3 lygis).
5. Padedantis mokytis mokytojo ir mokinio dialogas (2.3.3. – 3 lygis).
6. Potenciali mokymosi motyvacija (2.4.1. – 3 lygis).
7. Geri kiti pasiekimai (3.2.1. – 3 lygis).
8. Pakankamai kryptingas rūpinimasis mokiniais (4.1. – 3 lygis).
9. Paveikus vadovavimo stilius (5.3. – 3 lygis).
10. Geras personalo valdymas (5.4. – 3 lygis).

Tobulintini mokyklos veiklos aspektai

1. Mokytojo veiklos planavimas (2.2.1. – 2 lygis).
2. Mokymosi veiklos diferencijavimas (2.5.2. – 2 lygis).

3. Vertinimas kaip ugdymas (2.6.2. – 2 lygis).
4. Atskirų mokinių pažanga (3.1.1. – 2 lygis).
5. Patalpų naudojimas (5.5.3. – 2 lygis).

III. PENKIŲ VEIKLOS SRIČIŲ VERTINIMAS

1. MOKYKLOS KULTŪRA

Šilutės Pamario pagrindinės mokyklos kultūra vertinama gerai.

Etosas yra tinkamas. Dėl vertybių puoselėjimo svarbos mokyklos bendruomenė yra susitarusi: 2014–2016 m. mokyklos strateginio plano misijoje nurodoma, kad ši ugdymo įstaiga yra „mokykla, formuojanti vertybių sistemą“, vienas iš 2014 m. veiklos plano tikslų – „ugdyti mokinio vertybines orientacijas“, vienas iš uždavinių – „pilietiškumo ir tautiškumo ugdymas“. Iš pokalbių su mokiniais, mokytojais, tėvų atstovais vertintojai įsitikino, kad dauguma bendruomenės narių žino mokykloje puoselėjamas vertybes. Tai – darbštumas, sąžiningumas, tolerancija, atjauta, mandagumas, tvarkingumas ir kitos bendražmogiškosios vertybės. Ypatingą dėmesį mokytojų bendruomenė skiria mokinių savijautos mokykloje tyrimui ir gerinimui. Pradinių klasių mokytojos nuolat primena apie mandagumo taisykles, kuria situacijas, kuriose mokiniai ugdomi kultūringo elgesio su draugais įgūdžius. Pilietiškumas ir tautiškumas skiepijamas įvairių renginių, akcijų, projektų metu. Vertinimo savaitę dauguma mokinių sveikinasi, palydėdavo vertintojus į reikiamą kabinetą, buvo mandagūs. Vertintojai pastebėjo, kad mokiniai žino, koks jų elgesys yra toleruojamas, daugumoje pamokų jie elgėsi kultūringai, demonstravo pagarbius bendravimo su bendraamžiais, mokytojais, mokyklos darbuotojais santykius.

Mokyklos tradicijos ir ritualai vertinami puikiai. Įstaigos renginių organizavimo nuostatai reglamentuoja popamokinių renginių, vykstančių mokykloje, organizavimo tvarką bei vykdymą. Renginiai planuojami iš anksto, įtraukiami į mokyklos mėnesio, savaitės veiklos planus, atsakingi asmenys po kiekvieno renginio atsiskaito mokyklos bendruomenei, informaciją skelbia interneto svetainėje. Kalbinti mokytojai, mokiniai, administracijos atstovai didžiuojasi kasmet tobulėjančių renginių kokybe, patirtimi mielai pasidalintų su kitomis respublikos mokyklomis. Įsivertinimo metu šis rodiklis įvertintas geriausiai. Mokykloje kuriamos ir puoselėjamos savitos tradicijos, švenčiamos valstybinės, religinės ir tradicinės šventės. Mokyklos pradinių klasių mokytojai yra dėkingi direktoriui, kad jiems, nuo 1990 m. dirbantiems atskirame, erdviame pastate bei turėjusiems savitas tradicijas, buvo sudarytos sąlygos ir toliau (prieš dvejus metus prijungus prie Pamario pagrindinės mokyklos) puoselėti šias tradicijas. Tai teatralizuota Rugsėjo pirmosios šventė, Gyvūnų globos diena, Mokytojų diena, kai pamokas veda tėvai, šeimų sporto šventė „Aš, tėtis ir mama“, tėvų pagalba organizuojami Advento vakarai, Gerumo akcijos, Užgavėnės, Kaziuko mugė, Mokyklos bendruomenės šventė – neformaliojo švietimo ir klasių bendruomenių veiklos vieša ataskaita. Gražia tradicija tapo visos mokyklos projektas „Šeimos vakaras mokykloje“ – kiekvieno trečiadienio vakare tėvai su vaikais gali sportuoti sporto salėje arba šokti aktų salėje. Tėvai aktyviai įsitraukia į mokyklos ugdomąją veiklą. Visa mokyklos bendruomenė organizuoja brandžius religinių tradicinių švenčių paminėjimus. Išskirtinis mokyklos bruožas – bendradarbiavimas su Šilutės F. Bajoraičio viešąja biblioteka. Mokyklos mokinius ir mokytojus bibliotekos darbuotojai vadina nuolatiniais partneriais, nes kartu minimos valstybinės, tautinės tradicinės šventės, organizuojami improvizuoti žaidybiniai „Žinių lygos turnyrai“. Mokinių pilietinį patriotinį sąmoningumą skatina pilietinės akcijos: Sausio 13-osios, Vasario 16-osios, Kovo 11-osios proga, Tolerancijos, Europos kalbų dienų renginiai. Tęsdama miesto visuomenės įtraukimo į mokyklos gyvenimą tradicijas, mokyklos bendruomenė kasmet pavasarį organizuoja mokinių ir mokytojų teatralizuotas eitynes miesto gatvėmis. „Mūsų mokykloje daug įtraukiančių renginių“, – taip Mokinių taryboje per pokalbį su vertintojais sakė mokiniai. Šiuo metu daug dirbama, kad organizuojant bendruomenės dienos minėjimą, bendrus renginius su socialiniais partneriais, tėvų savaites, labdaros akcijas stiprėtų mokyklos bendruomenė. Vertintojai labai gerai įvertino 6b klasėje vestą klasės valandėlę „Tradiciniai Klaipėdos krašto gyventojų drabužiai“, kurioje integruotas etninės kultūros ir pilietiškumo ugdymas. Mokyklos bibliotekos vedėja daugumoje klasių veda

tautiškumą bei pilietiškumą ugdančias klasių valandėles. Svarbiausios mokyklos gyvenimo akimirkos atsispindi stenduose, interneto svetainėje. Mokinių tarybos darbo grupė rašo mokyklos metraščių. Mokyklos emblema ir daina naudojamos įvairių švenčių metu. Dauguma mokinių vertinimo savaitę dėvėjo uniformas. Visa tai padeda ugdyti mokinių vertybines nuostatas, žadina jų patriotinius jausmus, aktualizuoja praeitį, įprasmina dabartį. Tradicijos ir ritualai yra vienas iš stipriausių mokyklos veiklos aspektų.

Tapatumo jausmas yra paveikus. Beveik visi bendruomenės nariai tapatinasi su mokykla, didžiuojasi ja, prisiima atsakomybę už įstaigos įvaizdžio stiprinimą. Į mokyklą atvyksta mokiniai ne tik iš miesto, bet ir iš rajono. Kalbinti mokiniai, Mokinių tarybos nariai tapatinimasi su ugdymo įstaiga motyvavo tuo, kad mokykloje saugu, smagu, daug dėmesio skiriama sportui, įsiklausoma į mokinių pageidavimus, mokykla aprūpinta įvairiomis naujomis techninėmis priemonėmis, dauguma mokinių patenkinti vykdomomis veiklomis. Pokalbiuose su vadovais, Mokyklos taryba vertintojai išgirdo panašius teiginius. Tėvų atstovas iš Mokyklos tarybos taip atsiliepė apie mokyklą: „Jaučiamės kaip namie, nes mokymuisi sudarytos visos sąlygos, geri mokytojai, užtikrinamas saugumas, stipri mokyklos bendruomenė“. Mokyklos bibliotekos vedėja knygą išskyrė kaip vieną didžiausių mokykloje puoselėjamų vertybių. Kryptingai bendradarbiaujant su klasių vadovais, mokytojais suaktyvėjo knygų skaitomumas, skaitomomis tapo „užsistovėjusios“ knygos („Biblija“, „Lietuva – aš – lietuvis“ ir kt.), vesta integruota pamoka „Sibire tremtinių žemė“. Mokyklos pasiekimai viešinami koridoriuose esančiuose stenduose, interneto svetainėje, lankstinukuose, įvairiuose leidiniuose. Tikėtina, kad ateityje tapatumo jausmas visiems bendruomenės nariams leis prisiimti didesnę atsakomybę už mokyklos kuriamą įvaizdį, numatytų tikslų įgyvendinimą.

Bendruomenės santykiai pakankamai kryptingi. Tarptautinė Olweus programa padėjo bendruomenėje sumažinti patyčias, išsiugdyti mandagaus, kultūringo elgesio įgūdžius. Dauguma mokinių įsisąmonino, koks elgesys mokykloje toleruojamas. Mokykloje kuriama palanki mokymuisi ir darbui atmosfera. Mokytojai didžiuojasi gerais mokytojų, mokinių, personalo santykiais. Didžioji dauguma mokytojų su mokiniais bendrauja pagarbiai, geranoriškai, mandagiai. Vizito metu vertintojai pamokose užfiksavo, kad daugumoje stebėtų pamokų santykiai, tvarka ir klasės valdymas įvertinti labai gerai ir gerai (žr.1 lentelę). Stebėtose pamokose buvo aiškiai susitarta dėl tvarkos ir drausmės, tų susitarimų laikytasi, vyravo pagarbūs santykiai, mokymuisi palankus mikroklimatas.

Santykių, tvarkos ir klasės valdymo apibendrintas vertinimas (N=171)

1 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai	Labai prastai
55 pamokos	72 pamokos	39 pamokos	5 pamokos	–
32,2 proc.	42,1 proc.	22,8 proc.	2,9 proc.	–

Geranoriškumo bei atvirumo atmosfera mokykloje formuojama sudarius mokiniams galimybes lankyti įvairių dalykų konsultacijas. Dalyvaudami mokyklos savivaldoje, mokiniai mokosi demokratijos.

Atvirumas ir svetingumas vertinami gerai. Mokykloje yra susitarta dėl tėvų ir kitų bendruomenės narių sutikimo, priėmimo ir informavimo. Vaikų ugdymu ir mokyklos veikla besidomintys mokinių tėvai priimami ir suprantami kaip lygiaverčiai ugdymo dalyviai. Vertintojai pastebėjo, kad tėvai ir mokiniai mokykloje jaučiasi saugūs, gali atvirai išreikšti savo nuomonę, kreiptis į administraciją ir sulaukti atsako. Mokykla yra atvira bet kokiam dialogui su visais bendruomenės nariais, pozityviai reaguoja į kritiką. Dalis tėvų dalyvauja Mokyklos taryboje, dirba įvairių renginių, švenčių koordinavimo grupėse, dažnai būna jų rėmėjais, dalyvauja mokytojų atestacinėje komisijoje, budi renginių metu, kartu su mokytojais lydi mokinius išvykose.

Klasių mikroklimatas vertinamas gerai. Vertintojų stebėtose pamokose vyravo mokymuisi palankus mikroklimatas, užfiksuota, kad daugumoje pamokų mokiniai buvo mandagūs, pagarbiai bendravo, laikėsi susitartų taisyklių dėl tvarkos, buvo sukurta darbinė nuotaika, stebėtas mokinių nusiteikimas dirbti kartu. Daugumoje pamokų vyravo optimizmas ir pozityvus mąstymas, tarpusavio

pagarba ir pagalba. Mokiniai klasėje jaučiasi saugūs, pasitiki savimi, vieni kitais ir mokytojais. 127 (74,3 proc.) stebėtų pamokų užfiksuotas labai geras ir geras klasių mikroklimatas. Klasių vadovai planuoja valandėles mikroklimatui gerinti, tam pasitelkia klasių lyderius, mokinių tėvus. Iki 5 klasės renkami geriausi ketvirtokai, geriausi penktokai, klasių kolektyvai ruošiasi kalėdiniam karnavalui, Chorų karams ir kt. Mokykloje sudarytos sąlygos kiekvieno mokinio saviraiškai plėtoti. Puoselėjamos senos ir kuriamos naujos klasių tradicijos, daugumos klasių kalbinti mokiniai teigė gerbiantys savo auklėtoją. Ypač kryptingai ir efektyviai klasių mikroklimatą kuria pradinių klasių mokytojos – kiekvienas jų renginys detalčiai suplanuojamas, beveik visada įtraukiami mokinių tėvai, paisant nuoseklumo, perimamumo ugdomos įvairios bendražmogiškos vertybės.

Pažangos siekiai priimtini. Asmenybės raidos lūkesčiai patenkinami. Mokykla kuria demokratišką, saugią, atvirą aplinką, kurioje siekia sudaryti palankias sąlygas mokinių savarankiškumui, kūrybiškumui, iniciatyvumui ugdyti. Mokiniais sudarytos sąlygos augti kaip asmenybėms, tenkinant jų sportinius, meninius, socialinius poreikius, vykdant projektinę veiklą, neformalųjį švietimą. Mokinių taryba atstovauja visų mokyklos mokinių interesus, siekia ugdyti mokinių visuomeniškumą, įtraukdama į mokyklos bendruomenės renginius kuo daugiau mokinių. Mokyklos administracijai svarbi mokinių nuomonė dėl mokyklos pokyčių, tačiau pasirenkamųjų dalykų pasiūla mokykloje nedidelė, pamokose mokiniai retai informuoti apie individualius pasiekimus, asmeninę pažangą. Mokykloje sudarytos sąlygos papildomai konsultuotis pagal konsultacijų tvarkaraštį, tačiau pageidaujančiųjų mokinių dirbti savo noru papildomai nedaug. Vertintojai pastebi, jog tiek planuodama veiklą, tiek praktiškai panaudodama turimą potencialą mokykla dar nėra išnaudojusi visų galimybių mokinių poreikiams patenkinti.

Mokymosi pasiekimų lūkesčiai neišskirtiniai. Mokinių kokybiniai ir kiekybiniai trimestrų, metiniai mokymosi rezultatai aptariami Mokytojų tarybos posėdžiuose, tačiau nėra priimtų sprendimų, kaip mokytojai įvertina mokinio galimybes, derina su paties mokinio ar jo tėvų/globėjų lūkesčiais. Tiriami ir analizuojami mokinių tolesnio mokymosi planai, tuo tikslu bendradarbiaujama su kitomis ugdymo įstaigomis. Mokytojai yra susitarę dėl pažangos ir pasiekimų vertinimo sistemos atskirų dalykų pamokose. Dalyje stebėtų pamokų mokiniams kelti mokymosi reikalavimai neatitiko jų poreikių ir galimybių. Daugumos pamokų uždaviniai orientuoti į veiklą, o laukiamas mokymosi rezultatas, atsižvelgiant į kiekvieno mokinio gebėjimus ir galimybes, nurodytas retai.

Mokyklos kaip organizacijos pažangos siekis vidutiniškas. Mokytojai lanko seminarus, patys skaito pranešimus, ruošia bei pateikia savo metodinę medžiagą metodinėse grupėse. Dauguma mokytojų dalijasi asmenine patirtimi ir mokosi gerosios patirties iš kitų. Numatant darbus mokykloje atsižvelgiama į asmenines mokytojų savybes, patirtį, kvalifikacinius gebėjimus. Daugumoje stebėtų pamokų vertintojai pasigedo informacinių technologijų panaudojimo įvairovės, skirtingų metodų taikymo, į pažangą orientuotos pamokų struktūros. Pamokose naudoti tradiciniai būdai ir priemonės, retai naudoti mokinių pasiekimams ir pažangai pasimatuoti tinkami instrumentai. El. dienynas naudojamas tik vyresnėse klasėse. Bendruomenės nariai suvokia bendrus tikslus, geba dirbti komandose. Už savo ir ugdytinių sėkmę mokytojai yra skatinami.

Tvarka mokykloje yra tinkama. Darbo tvarka ir pageidaujamo elgesio skatinimas-vertinami gerai, o aplinkos jaukumas –vidutiniškai.

Mokykloje sukurtas bendruomenės darbą reglamentuojantis dokumentas - Vidaus tvarkos taisyklės. Taisyklės aptartos su bendruomenės nariais ir patvirtintos mokyklos direktoriaus įsakymu. Vidaus tvarkos taisyklės koreguotos 2014 m. vasario 4 d., tam tikslui buvo sudaryta darbo grupė, su taisyklėmis mokiniai supažindinami mokslo metų pradžioje per klasių valandėles. Pokalbiuose mokiniai patvirtino, kad teisės ir pareigos jiems yra žinomos ir jų laikomasi. Mokykloje parengtos ir kitas veiklas reglamentuojančios taisyklės, pvz.: Mokyklinės uniformos dėvėjimo tvarka, Mokyklos taisyklės prieš patyčias ir kt. Bendruomenė daug dėmesio skiria mokinių elgesio ir drausmės normų laikymuisi. Tvarkai mokykloje palaikyti pagal grafiką organizuojamas mokytojų budėjimas. Aiškūs ir paveikūs tvarką bei drausmę palaikantys reikalavimai gerai žinomi mokiniams: vizito metu per pamokas ir pertraukas dauguma mokinių buvo drausmingi, mandagūs, paslaugūs.

Mokykloje yra sukurta ir veikia mokinių skatinimo tvarka. Už labai gerą mokymąsi, pamokų lankomumą, aktyvų dalyvavimą mokyklos, klasės veikloje, meninę ir sportinę veiklą,

laimėjimus dalykinėse olimpiadose ir sportinėse varžybose mokiniai skatinami padėka žodžiu, mokiniams ir jų tėvams teikiami padėkos raštai. Paskatinimai skiriami direktoriaus įsakymu, skelbiami mokyklos interneto puslapyje – su jais supažindinama visą mokyklos bendruomenę.

Aplinkos jaukumas neišskirtinis. Koridoriuose, kabinetuose ir klasėse eksponuojami mokinių darbai, sienas puošia freskos, įrengti informatyvūs standai. Atsižvelgiant į mokinių pageidavimus jų poilsiui pertraukų metu pastatyti suoliukai. Stebint mokinius per pertraukas fiksuotas poreikis naujų erdvių aktyviam ir pasyviam jų poilsiui.

Mokyklos ryšiai vertinami gerai, partnerystė su kitomis institucijomis tikslinga. Mokyklos vaidmuo miesto bendruomenėje ryškus. Bendradarbiaudama su Švietimo pagalbos tarnyba, kitomis mokyklomis, savivaldybės administracijos Švietimo skyriumi. Mokykla inicijavo tarptautinę konferenciją „Tarptautinio bendradarbiavimo įtaka stiprinant socialinius kultūrinius gebėjimus bei komunikacines kompetencijas“, vykdė Visą gyvenimą mokymosi programos Comenius 1.1 tarptautinį projektą „Energija gyvenimui“. Mokyklos mokytojai organizavo mieste parodas („Mano Lietuva“, „Laiko gijos“, „Žiemos mozaika“) ir kitus renginius. Užmegzti tikslingi ryšiai su Šilutės F. Bajoraičio viešąja biblioteka, Šilutės rajono policijos komisariatu, Klaipėdos universitetu, Klaipėdos valstybine kolegija, Šilutės žemės ūkio mokykla, Šilutės turizmo ir paslaugų verslo mokykla, Nemuno deltos regioniniu parku, Rusnės specialiąja mokykla, Šilutės miesto mokyklomis ir darželiais ir kt., su minėtomis įstaigomis sudarytos bendradarbiavimo sutartys. Mokyklos direktorius patvirtino, kad bendradarbiavimas su socialiniais partneriais yra abipusiai naudingas ir grindžiamas bendrų tikslų siekimu. Bendradarbiavimo rezultatai – dar įdomesni prasmingesni ir patrauklesni renginiai, įtaigesnis pilietiškumo ir bičiulystės ugdymas. Kartu su socialiniais partneriais organizuojamos edukacinės programos, parodos konkursai, integruotos pamokos, literatūrinės akcijos, vidudienis „Kristijonas Donelaitis vaikų lūpomis“, K. Donelaičio kūrybos skaitymai, minimos valstybinės ir tradicinės šventės. Pokalbiai su įvairiomis bendruomenės grupėmis parodė, kad kryptingi įvairiapusiai partnerystės ryšiai užtikrina profesines kompetencijas tobulinančių pedagogų sąveiką, kuria mokyklos įvaizdį visuomenėje, sudaro sąlygas mokinių kultūriniam ir profesiniam švietimui, kompetencijų plėtrai, stiprina bendruomenės vertybines nuostatas ir kt. Vertintojai daro išvadą, kad tikslinga ir kryptinga partnerystė daro teigiamą įtaką mokinių ugdymo (-si) kokybei.

Apie mokyklos veiklą informuojama įvairiomis formomis ir būdais. Mokyklos interneto puslapyje pateikiama aktuali informacija tėvams, mokiniams, mokytojams. Interneto svetainėje lankytojai gali sužinoti apie mokyklos veiklą ir darbo ritmą, popamokinę veiklą, renginius, tradicijas, vykdomus projektus. Komunikacijai su bendruomene naudojami elektroninis paštas, faksas. Be to, mokyklos veiklos pasiekimai, vykstantys renginiai, svarbesni įvykiai, laimėjimai aprašomi rajono laikraščiuose: „Šilutės naujienos“, „Šilokarčema“, „Pamarys“. 2014 m. pavasarį mokyklos pedagogų bendruomenės atstovai dalyvavo rajono mokytojų metodinėje konferencijoje „Mokyklos metodinės veiklos efektyvumas ir įtaka ugdymo procese“, parengė metodinį standą. Mokytojai mokyklą garsina ir aktyviai savo pedagoginę patirtį skleidžia ne tik rajoninėje, bet ir respublikinėje spaudoje bei pedagoginiuose leidiniuose: leidiniuose „Švietimo naujienos“, „Žvirblių takas“, „Gamtamokslinis ugdymas bendrojo lavinimo mokykloje“. Teigiamas mokyklos įvaizdis formuojamas pristatant pranešimus tarptautinėse ir respublikinėse konferencijose. Susitikimų metu tėvai teigė, kad informacijos apie mokyklą ir jos veiklą yra pakankamai, mieste mokyklos įvaizdis yra geras.

2. UGDYMAS IR MOKYMASIS

Bendrasis ugdymo organizavimas vertinamas gerai, išskyrus pasirenkamųjų programų pasiūlą, kuri vertinama patenkinamai. Mokytojai rengia neformaliojo vaikų švietimo programas, ilgalaikius dalykų planus. Planai rengiami vadovaujantis patvirtintomis pradinio ir pagrindinio ugdymo Bendrosiomis programomis. Metodinėse grupėse analizuojama teminių planų ir bendrųjų programų dermė. Nustatyta, kad mokytojai laikosi bendrų susitarimų dėl ugdymo turinio planavimo. Mokytojų parengtuose mokomųjų dalykų ilgalaikiuose planuose numatytos šios struktūrinės dalys: tema, uždaviniai, vertinimas, gebėjimai, integracija su kitais dalykais.

Išanalizavus 2014–2015 m. m. mokyklos ugdymo planą, pastebėta, kad jame fiksuoti susitarimai, priimti nutarimai, ugdymo planas parengtas aiškiai ir konkrečiai. Nustatyta, kad mokomųjų dalykų santykis ir jų pasiūla atitinka Bendrųjų ugdymo planų reikalavimus bei iš esmės tenkina mokinių poreikius. Mokyklos ugdymo plane užfiksuoti pavieniai pastarojo veiklos aspekto trūkumai, leidžiantys teigti, kad Bendrųjų ugdymo planų teikiamos galimybės yra išnaudojamos iš dalies:

- mokinių ugdymo poreikiams tenkinti išnaudota tik dalis Bendruosiuose ugdymo planuose tam numatytų valandų, kurios skirtos įvairių mokomųjų dalykų konsultacijoms bei pasirenkamiesiems dalykams;

- nors mokykla dalyvavo Ugdymo plėtotės centro inicijuotame projekte „Mokymosi kryptių pasirinkimo galimybių didinimas 14–19 metų mokiniams“ projekte, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo rezultatai rodo, kad reikia ieškoti būdų ir priemonių, kaip pagerinti minėtus mokinių pasiekimus – išnaudoti Mokymosi kryptių pasirinkimo galimybių didinimo 14–19 metų mokiniams modelio teikiamas galimybes, skatinti mokinius pagal polinkius ir gebėjimus pasirinkti dalykų modulius (modelio aprašas patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. ISAK-715).

Pamokų tvarkaraštis padeda įgyvendinti ugdymo turinį. Analizuojant dokumentus, kalbantis su mokiniais nustatyta, kad sudarant pamokų tvarkaraščius atsižvelgiama į mokinių interesus, iš esmės laikomasi bendrųjų reikalavimų, tačiau vizito metu pastebėtos problemos organizuojant kūno kultūros pamokas: pagal sudarytą tvarkaraštį vienu metu sporto salėje dirba trys kūno kultūros mokytojai, kas turi neigiamos įtakos pamokos organizavimo kokybei ir mokinių saugumui.

Dalykų integravimo galimybės nurodomos mokyklos ugdymo plane bei mokytojų rengiamuose dalykų ilgalaikiuose planuose. Kalbantis su mokytojais, mokiniais nustatyta, kad mokykloje vyksta integruotos kelių mokomųjų dalykų pamokos bei organizuojami įvairūs renginiai, mokomųjų dalykų savaitės, kurių metu integruojama bendrųjų kompetencijų, prevencinės ar socialinių įgūdžių ugdymo programos. Vizito metu stebėtose pamokose dalykų ryšiai, socialinių įgūdžių integracija fiksuoti 6e kl. istorijos, 5d kl. anglų k., 4d, 5a, 6c kl. muzikos, 6c kl. technologijų, 4a, 4c, 5c, 7d kl. lietuvių kalbos, 3e kl. dailės ir technologijų pamokose.

Pasirenkamųjų programų pasiūla vertinama patenkinamai. Tradiciškai mokiniai gali rinktis užsienio kalbas, dorinio ugdymo dalykus. Mokymosi spragų išlyginimui bei gabesniems mokiniams siūlomos konsultacijos. Mokymosi poreikiams tenkinti 2 ir 4 klasėse skiriamos valandos gabių mokinių ugdymui (matematikai), kryptingam meniniam ugdymui (dailei) ir kūno kultūrai, 9–10 klasių mokiniams pagal Bendrųjų ugdymo planų reikalavimus siūlomi informacinių technologijų moduliai. Kalbantis su mokyklos mokiniais, mokytojais nustatyta, kad mokykloje nėra tiriama pasirenkamųjų dalykų paklausa. Metodinės grupės aptaria mokinių pasiekimus, tačiau mokiniai turi nepakankamai galimybių pasirinkti jų gebėjimus atitinkančius ir poreikius tenkinančius mokomųjų dalykų modulius.

Planuojant neformalųjį švietimą mokykloje stengiamasi atsižvelgti į mokinių pageidavimus, mokyklos tradicijas, būrelių populiarumą ir mokyklos galimybes. Mokykla siekia mokomųjų dalykų tęstinumo neformaliojo švietimo veikloje, pvz., kryptingo meninio ugdymo (dailės) dalykų pamokose įgytos kompetencijos stiprinamos neformaliojo švietimo veikloje. Neformalusis vaikų švietimas mokykloje organizuojamas sėkmingai, atsižvelgiant į mokyklos veiklos prioritetus. Mokykloje išnaudojamos visos neformaliajai veiklos skirtos valandos. Neformaliojo švietimo užsiėmimus mokiniai gali rinktis iš 42 siūlomų neformaliojo švietimo programų, kurios orientuotos į mokinių pilietiškumo, kalbinių, matematinių, meninių, muzikinių, sportinių, socialinių, ir kitų gebėjimų ugdymą. 31 (apie 74 proc.) neformaliojo švietimo užsiėmimas skirtas mokinių muzikiniams, meniniams ir sportiniams gebėjimams ugdyti. Apie neformaliojo švietimo užsiėmimų galimybes mokinius informuoja klasių, būrelių vadovai, o dalis būrelių yra tradiciniai, apie juos mokiniai gerai žino bei noriai renkasi. Kalbantis su mokinių tėvais paaiškėjo, kad dalis mokinių renkasi lankyti miesto neformaliojo ugdymo mokyklas ir užklasinei veiklai mokykloje nelieka laiko. Tačiau mokinių ir tėvų teigimu, mokykloje atsižvelgiama į daugumos mokinių poreikius ir neformaliojo ugdymo pasiūla juos tenkina. Mokiniai ir mokytojai džiaugiasi

mokykos neformaliąją veiklą (renginiais, ekskursijomis), kurioje integruojamos įvairių dalykų žinios, tobulinami mokinių praktiniai gebėjimai ir įgūdžiai. Remiantis tuo, kas išdėstyta, galima daryti išvadą, kad mokykloje organizuojamas įvairiapusis neformalaus švietimas yra stiprusis mokyklos veiklos aspektas.

Pamokos organizavimas Pamario pagrindinėje mokykloje vertinamas patenkinamai. Iš bendro pastarosios veiklos vertinimo konteksto išsiskiria klasės valdymas, kuris vertinamas gerai.

Apibendrinus stebėtas pamokas nustatyta, kad mokymo procesas planuojamas atsižvelgiant į pamokos temą ir mokymosi uždavinius, tik dalis mokytojų planavimą orientavo į pamatuojamą išmokimo rezultatą. Beveik visose stebėtose pamokose uždavinių (-ius) formulavo patys mokytojai, juos skelbė mokiniams, tačiau retai skirta laiko jų aptarimui. Kai kuriose pamokose uždavinys buvo užrašomas lentoje ar demonstruojamas ekrane, pavieniais atvejais uždavinių mokiniai užsirašė į sąsiuvinius. Tik dalyje (25 proc.) stebėtų pamokų mokymosi uždaviniai buvo orientuoti į pamatuojamą rezultatą, nurodyti vertinimo kriterijai. Tinkamas pamokos uždavinio formulavimas stebėtas šiose pamokose: 2e kl. dailės ir technologijų, 4f kl. kryptingo meninio ugdymo, 8a kl. fizikos, 3f kl. pasaulio pažinimo, 2e, 8a kl. lietuvių kalbos.

Dalyje (20 proc.) stebėtų pamokų mokytojai organizavo kryptingą, tikslingą, atitinkančią mokinių gebėjimus ir poreikius veiklą, pamokos struktūra buvo aiški, logiška, pagrįsta, laikas naudotas racionaliai ir veiksmingai. Tai stebėta 6a, 6c 7d, kl. anglų kalbos, 7c kl. vokiečių kalbos, 7b kl. rusų kalbos, 3a, 5a, 6c kl. muzikos, 2e kl. dailės ir technologijų, 4f kl. kryptingo meninio ugdymo, 1d, 1e, 2e, 3e, 4e, 4f, 7d, 8a kl. lietuvių kalbos, 8a kl. fizikos, 3f kl. pasaulio pažinimo, 7b kl. technologijų pamokose. Šiose pamokose mokytojai organizavo daugumos mokinių gebėjimus ir poreikius atitinkančią veiklą, ugdymo būdai, metodai ir mokymo priemonės derėjo tarpusavyje, atitiko daugumos mokinių amžių. Tačiau dalyje (35,7 proc.) pamokų užfiksuotas neracionalus laiko panaudojimas, netinkamas planavimas, nenuosekli pamokos struktūra bei neatitinkantys mokinių poreikių mokymo (-si) metodai. Pastarieji veiklos pamokoje aspektai turėjo įtakos pamokos organizavimo vertinimui (žr. 2 lentelę).

Mokytojo veiklos planavimo apibendrintas vertinimas (N=171)

2 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai	Labai prastai
20 pamokų	44 pamokos	86 pamokos	20 pamokų	1 pamoka
11,7 proc.	25,7 proc.	50,3 proc.	11,7 proc.	0,6 proc.

Iš 2 lentelės duomenų daroma išvada, kad pamokos planavimas ir organizavimas tik dalyje (37,4 proc.) pamokų vertintas gerai. Daugiau nei pusė (62,6 proc.) stebėtų pamokų šiuo aspektu įvertintos patenkinamai ir prastai. Taigi galima teigti, kad planavimas ir organizavimas nepakankamai tinkamas mokiniams ir yra tobulintinas mokyklos veiklos aspektas. Tikėtina, kad pamatuojami pamokos uždaviniai, kuriuose būtų tiksliai apibrėžta, kokią veiklą vykdydamas, ką konkrečiai per pamoką mokinys išmoks ir kokie to išmokimo vertinimo kriterijai, leistų kryptingiau organizuoti ugdymo procesą, motyvuotų mokytojus rinktis įvairesnius ir veiksmingesnius ugdymo (-si) metodus. Toks pamokos uždavinio kėlimas padėtų mokiniams teisingai įsivertinti individualius mokymosi pasiekimus.

Išorės vertinimo savaitę pamokose dažniausiai stebėti geri tarpusavio santykiai, fiksuoti aiškūs susitarimai dėl drausmės. Iš pokalbių su mokiniams ir jų elgesio pamokose paaiškėjo, kad dauguma mokytojų yra gerbiami. Pamokose nepastebėta drausmės problemų ar destruktivaus elgesio apraiškų.

Mokymo kokybė priimtina, išskyrus rodiklį „Mokinio ir mokytojo dialogas“, kuris įvertintas gerai (žr. 3 lentelę) ir yra vienas iš stipriųjų mokyklos veiklos aspektų.

Mokymo kokybės apibendrintas vertinimas (N=171)

3 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai	Labai prastai
36 pamokos	54 pamokos	71 pamoka	9 pamokos	1 pamoka
21,1 proc.	31,6 proc.	41,5 proc.	5,2 proc.	0,6 proc.

Vertinant mokymo kokybę užfiksuota, kad stebėtose pamokose gana dažnai dominavo mokytojas, mokymas grįstas klasikinės pedagogikos principais, kai mokytojas atlieka informacijos perteikėjo vaidmenį, o mokiniai tampa informacijos perėmėjais bei užduočių atlikėjais. Išanalizavę stebėtų pamokų protokolus, išorės vertintojai daro išvadą, kad mokymas puikiai organizuotas buvo informacinių technologijų 5b kl., anglų k. 3e, 4e, 5a, 6a, 6d, 7a kl., lietuvių k. 1d, 3e, 4f, 6a kl., matematikos 1a, 2b, 2e, 3b, 4f, 6a kl., fizikos 8b kl., pasaulio pažinimo 1f, 2d kl, dailės ir technologijų 3e kl. pamokose. Apie 35 proc. stebėtų pamokų tikslingai taikyti mokinių bendradarbiavimą skatinantys metodai: darbas poroje, grupėje, pokalbis, diskusija, „minčių lietus“, interviu ir kt. Iš bendro konteksto išsiskiria ugdymas pradinėse klasėse, kuriose mokymas organizuotas pagal vizualinio mąstymo strategiją. 2e, 2f, 3e, 4f kl. vykusiose pamokose vertintojai pastebėjo mokinių gebėjimą diskutuoti, argumentuoti, išklaudyti. 112 (65,1 proc.) pamokų fiksuota, kad organizuojant ugdomąją veiklą nepakankamai tikslingai parinkti ir taikyti mokymo (-si) metodai, juos parenkant neatsižvelgta į mokinių mokymosi poreikius ir stilius (nors 2014 m. rugsėjo mėn. buvo atliktas išsamus mokinių mokymosi stilių tyrimas, mokytojai bei mokiniai su tyrimo rezultatais supažindinti), nesudarytos sąlygos aktyviam ir veiksmingam mokinių mokymuisi. Šiose pamokose vyravo informaciniai atgaminamieji metodai (pasakojimas, paskaita, vaizdinės medžiagos demonstravimas, aiškinimas, atpasakojimas, klausymas, skaitymas ir kt.). Atsižvelgdami į pateiktus pastebėjimus, vertintojai konstatuoja, kad šiuo metu mokykloje vyrauja klasikinės, į vienpusį mokinių mokymą orientuotos nuostatos bei tradiciniai mokymo būdai. Tikėtina, jei mokytojai dažniau atsižvelgtų į mokinių poreikius pamokoje, veiksmingiau taikytų įvairius mokymo (-si) stilius atitinkančius metodus, naudotųsi mokymosi būdų įvairove, tai palengvintų mokymąsi, padėtų gerinti mokinių pasiekimus. Nuo šių mokslo metų mokykla pradėjo dalyvauti tarptautiniame NORDPLUS projekte „Kinestetinio mokymo (-si) įtaka mokinių ugdymo (-si) kokybės gerinimui“, ir vertinimo savaitę stebėta pamokų (matematika 4f, 5a, 5d kl. anglų k. 6d kl.), kuriose sėkmingai taikyti kinestetinio ugdymo (-si) metodai.

Mokymo ir gyvenimo ryšys vertinamas gerai. Daugelyje (119 pamokų, 69,1 proc.) stebėtų pamokų mokymas sietas su gyvenimu, mokyta iš artimiausios aplinkos, patirtų gyvenimo situacijų, akcentuotas pamokoje įgytų žinių praktinis pritaikomumas. Tai labai tikslingai ir veiksmingai organizuota fizikos 8a kl., anglų k. 3e, 7a, 6a kl., lietuvių k. 1d, 1f, 7d kl., matematikos 1d, 2a, 4f, 8b kl., dailės 9a kl., dailės ir technologijų 2e kl., gamtos ir žmogaus 5a kl., technologijų 7b kl. ir kt. pamokose.

Mokytojo ir mokinių dialogas stebėtose pamokose buvo geras ir vertinamas kaip vienas iš stipriųjų mokyklos veiklos aspektų. Daugelio mokytojų aiškinimas buvo suprantamas, tikslus (pvz., fizikos 8a kl., matematikos 2b, 2d, 3b, 4f, 6a, 6b kl., lietuvių k. 3e, 4f, 5b, 6a, 7d, 8a kl., anglų k. 6a, 6d kl., kūno kultūra 7c kl., dailės ir technologijų 3e kl., technologijų 8d kl., vokiečių k. 7c kl. pamokose). Dalis mokytojų aiškinimo vaizdumui sustiprinti tinkamai naudojo IKT bei kitas priemones (vaizdo projektorių, kompiuterį, įvairius rašytinius informacijos šaltinius ir kt. priemones). Dauguma mokyklos mokytojų yra autoritetai savo mokiniams, stebėtose pamokose jie bendravo individualiai ir su visa klase. Toks mokytojo ir mokinių dialogas skatino mokinių mokymąsi. Apibendrinant galima teigti, kad suprantamas mokytojų aiškinimas yra užuomazga į šiuolaikinę sąveikos paradigmą, kai skatinamas mokinių pasitikėjimas savo jėgomis, remiamasi jų žiniomis bei patirtimi.

Vienas iš reikšmingiausių veiksnių, darančių įtakos mokymo kokybei, yra išmokimo stebėjimas pamokoje, kuris įvertintas patenkinamai. Daugelyje (71,5 proc.) pamokų išmokimas stebėtas nepakankamai kryptingai ir sistemingai, dažnai nesietas su klasės mokinių pasiekimų lygmenimis, ne visada grįžta prie mokinių nesuprastų dalykų. Vertintojai užfiksavo, kad pamokose

mokytojai stebėjo mokinių veiklą, tikrino, kaip sekasi atlikti skirtas užduotis, gyre ir skatino, tačiau ne visada akcentavo mokinių išmokimą, dažnai trūko dėmesio mokinių asmeninei pažangai, apsiribota tik informacijos surinkimu, kaip sekėsi bendra veikla pamokoje. Veiksmingai tikrintas išmokimas, t.y. mokytojai stebėjo, kiek ir ko mokiniai išmoko, grįžo prie nesuprastų dalykų, sistemingai taisė klaidas, šiose anglų k. 6a, 6d, 7d kl., technologijų 7b kl. matematikos 3b, 4a kl., vokiečių k. 7c kl., lietuvių k. 3e, 4f, 7d kl., dailės ir technologijų 3e kl, fizikos 8b kl. pamokose. Dažnai mokiniams buvo užduodami neinformatyvūs, retoriniai klausimai: „Ar viskas aišku? Ar visi supratot?“, „Ar viską padarėme, ką planavome?“, „Ar išmokome tai, ką turėjome išmokti?“ arba „Pakelkit rankas, kas išmoko“, tačiau prie pamokos uždavinio negrįžta. Buvo pavienių atvejų, kai mokytojai ir nesulaukę jokio atsakymo tęsdavo pamokos veiklą arba pamoką apibendrindavo skubotai, po skambučio. Dalyje pamokų (45 proc.) užduočių bei veiklos vertinimui stigo aiškių, konkrečių kriterijų, nesuplanuotos ir neskirtos kontrolinės, kiekvieno mokinio išmokimui patikrinti, užduotys. Išorės vertintojai remdamiesi stebėtų pamokų analize daro išvadą, kad išmokimo stebėjimas turi vykti nuolat, naudojant kuo įvairesnius tikrinimo būdus, į šį procesą įtraukiant mokinį, akcentuojant jo asmeninę pažangą pamokoje.

Vertinimo savaitę namų darbai skirti apie 30 proc. stebėtų pamokų. Atliktos namų darbų užduotys nedaugeliu atvejų vertintos pagal konkrečius kriterijus. Nestebėta integruotų namų darbų užduočių. Pamokų vertinimo protokoluose užfiksuota informacija rodo, kad tik 35 pamokose skirti namų darbai, užduotys buvo paaiškinti, akcentuojant jų svarbą, įsitikinta, kad dauguma mokinių jas gebės atlikti savarankiškai. Dažniausiai namų darbų užduotys sietos su darbu klasėje ir padėjo įtvirtinti pamokoje įgytas žinias. Keliose pamokose (anglų k. 4e, 6a, 10 kl.) mokiniams leista pasirinkti, ką atlikti namuose, stebėtas ir namų darbų užduočių tikslingas diferencijavimas, individualizavimas. Atliktos užduotys nedaugeliu atvejų vertintos pagal konkrečius kriterijus. Kaip išimtis ir teigiamus pavyzdžius galima paminėti lietuvių k. 3e, 7d kl., anglų k. 6a kl., matematikos 2e, 4e, 6b, 8b kl., dailės 2e kl. pasaulio pažinimo 3f kl., rusų k. 10 a kl., informacinių technologijų 5b kl., gamtos ir žmogaus 6a kl. pamokas.

Mokymosi kokybė gera, išskyrus mokymasis bendradarbiaujant, kuris įvertintas vidutiniškai. Mokymosi kokybės apibendrintas vertinimas pateiktas 4 lentelėje.

Mokymosi kokybės apibendrintas vertinimas (N=171)

4 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai	Labai prastai
30 pamokų	89 pamokos	49 pamokos	3 pamokos	–
17,5 proc.	52,0 proc.	28,7 proc.	1,8 proc.	-

Iš stebėtų pamokų protokolų analizės matyti, kad dauguma mokinių nori mokytis – buvo pasiruošę pamokoms, turėjo mokymo priemones, mokėsi, stengėsi būti atidūs, išklause mokytojų nurodymus. Dauguma mokinių išorinio vertinimo metu gerai lankė mokyklą – stebėtose pamokose dalyvavo 92,1 proc. mokinių. Tai rodo jų atsakingą požiūrį į mokymąsi. Mokinių gebėjimas mokytis ir dirbti savarankiškai dažniausiai fiksuotas mokiniams atliekant užduotis. Dauguma mokinių stebėtose pamokose pasitikėjo savo jėgomis, greitai įsitraukė į darbą, buvo aktyvūs, demonstravo gerus savarankiško darbo gebėjimus ir įgūdžius. Daugelyje (60 proc.) pamokų stebėjimo protokolų užfiksuoti faktai, patvirtinantys mokinių prisiimtą atsakomybę už mokymąsi (pvz., anglų k. 3e, 5a kl., technologijų 7b kl., fizikos 8a, 8b kl., kūno kultūros 7c kl., pasaulio pažinimo 2d kl., matematikos 3f kl. pamokose), labai gerus ir gerus mokinių savarankiško darbo įgūdžius (lietuvių k. 6a kl., anglų k. 6d kl. pamokose). Dalyje pamokų individualiai pasirinkdami mokymosi priemones ir būdus, aiškiai įvardindami iškilusius mokymosi sunkumus, mokiniai demonstravo bendrąsias kompetencijas, tokias kaip komunikavimo, mokėjimo mokytis, iniciatyvumo ir kūrybingumo. Tai stebėta anglų k. 6a, 6d, 7a kl., technologijų 7b kl., dailės ir technologijų 2e kl., matematikos 2e, 8a kl., lietuvių k. 3e kl. ir kt. pamokose. Remiantis minėtais faktais grindžiama išvada, kad mokiniai geba rinktis veiklos priemones, atlikti užduotis ir prisiimti atsakomybę už savo mokymąsi. Po stebėtų pamokų vertintojai mokytojams kaip stiprųjį veiklos

aspektą dažnai nurodė mokinių atsakomybę už mokymąsi, motyvaciją. Vertintojai iš stebėtų veiklų daro išvadą, kad mokinių mokymosi motyvacija gera ir yra stiprusis mokyklos veiklos aspektas.

Mokymasis bendradarbiaujant įvairaus dydžio ir sudėties grupėse išsiskiria iš bendro mokymosi kokybės konteksto ir yra vertinamas patenkinamai. Daugeliu atvejų mokytis bendradarbiaujant nebuvo sudarytos tinkamos sąlygos: fizinė aplinka nepritaikyta aktyviai tarpusavio sąveikai (dalis kabinetų per maži), mokiniai neskatinami bendrauti mokantis, nors dalyje pamokų toks poreikis buvo akivaizdus, dažniausiai organizuota individuali mokymosi veikla. Nors mokiniai skirstyti į poras ar grupes užduočiai atlikti, tačiau daugumos jų darbo komandoje įgūdžiai buvo dar menki, trūko įgūdžių pasiskirstyti vaidmenimis grupėje, atsakyti už grupės darbo rezultatus. Stebėtų pamokų analizė leidžia daryti išvadą, kad mokiniai dažniausia mokėsi individualiai, tik dalis mokinių ieškojo bendrų sprendimų su klasės draugais. 20,46 proc. pamokų (pvz., pasaulio pažinimas 1f, 2d kl., anglų k. 5a, 7a, 7d kl., lietuvių k. 4f, 6a, 8a kl., matematikos 1a, 2e, 3b, 3f kl., technologijų 7b kl., rusų k. 7b kl., etikos 8c kl., vokiečių k. 7c kl., kūno kultūros 7a kl. (merg.) ir 7c kl. (merg.)) vertintojai stebėjo veiksmingą mokymąsi bendradarbiaujant.

Mokymo ir mokymosi poreikių nustatymas patenkinamas, o mokymosi veiklos diferencijavimas – tobulintinas mokyklos veiklos aspektas. 2014 m. rugsėjo mėn. buvo nustatyti mokinių mokymosi stiliai, mokykla nuo šių mokslo metų įsijungė į NORDPLUS projektą „Kinestetinio mokymo (-si) įtaką mokymui (-si)“, tačiau stebėtose pamokose tenkinti dalies mokinių poreikiai diferencijuojant ir individualizuojant ugdymo turinį, veiklas ir mokymosi tempą atskiriems mokiniams ar jų grupėms pagal skirtingus mokinių poreikius ir gebėjimus. Mokymosi veiklos diferencijavimas įvertintas patenkinamai ir prastai 54,43 proc. visų stebėtų pamokų. Išorės vertinimo savaitę išryškėjo problema – nors mokytojai pakankamai tiksliai įvertina mokinių pasirengimo lygį, žino mokinių mokymosi stilius, tačiau daugumoje pamokų taikė unifikuotą mokymo turinį visiems klasės mokiniams (vienodas užduotis, vienodą mokymosi tempą, vienodas priemones, vienodus mokymosi metodus ir t.t.). Pamokų metu mokiniai dažniausiai stebėti, konsultuoti, tačiau neatsižvelgta į jų individualias gebėjimų spragas: skirtingiems mokiniams teikta tokia pat pagalba. Išryškėjusių problemų pobūdis leidžia teigti, kad užduočių diferencijavimas skirtingų gebėjimų mokiniams yra vienas iš tobulintinų mokyklos veiklos aspektų. Tik nedaugelyje pamokų atsižvelgta į mokinių mokymosi stilius, pasirengimo lygį. Tai stebėta vokiečių k. 7c kl., matematikos 2e, 2b, 2e, 3b, 3d, 4d, 8b kl., anglų k. 6a, 10 kl., dailės 6d kl., informacinių technologijų 7c kl., fizikos 8b kl. pamokose. Tikėtina, kad diferencijuojant ir individualizuojant mokymo turinį, veiklas, užduotis, mokymosi tempą atskiriems mokiniams ir jų grupėms pagal skirtingus poreikius, gebėjimus, būtų sudaryta galimybė siekti dar geresnių, individualius mokinių gebėjimus atitinkančių mokymosi rezultatų.

Vertinimas ugdant mokykloje yra priimtinas. Pastarąjį vertinimą patvirtina apibendrinti vertinimo duomenys, pateikti 5 lentelėje.

Vertinimo ugdant kokybės apibendrintas vertinimas (N=171)

5 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai	Labai prastai
20 pamokų	46 pamokos	85 pamokos	19 pamokų	1 pamoka
11,7 proc.	26,9 proc.	49,7 proc.	11,1 proc.	0,6 proc.

Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimas aptartas 2014–2015 m. m. ugdymo plane, vertinant mokinių pasiekimus vadovaujamosi direktoriaus patvirtinta Pamario pagrindinės mokyklos „Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarka“, kurioje nustatyti vertinimo tikslai ir uždaviniai, nuostatos ir principai, vertinimo planavimas, fiksavimas, vertinimo informacijos analizė, tėvų (globėjų) informavimas, pridėtos atskirų mokomųjų dalykų vertinimo sistemos. Mokiniai mokslo metų pradžioje supažindinami su taikoma dalyko vertinimo sistema, vertinimo kriterijai pateikti daugelio kabinetų informaciniuose stenduose. Pokalbių su mokiniais metu nustatyta, kad mokykloje egzistuojanti vertinimo tvarka žinoma ir suprantama. Stebėtų pamokų protokolų analizė leidžia teigti, kad mokytojai pažįsta savo mokinius, pamokose stebi jų mokymosi procesą, tačiau

vertinimo metu sukaupę informaciją retai naudoja apibendrinimui, namų darbų skyrimui ar tolimesnio mokymosi planavimui. Dalyje stebėtų pamokų užfiksuota, kad vertinimo kriterijai aiškiai nusakyti, vertinimas tikslingai susietas su mokymosi uždaviniu. Gerosios patirties pavyzdžiai, kai mokinių darbas nuolat stebėtas, naudotas motyvuojantis kaupiamasis vertinimas, taikytos formuojamojo vertinimo strategijos, skatintas tikslingas įsivertimas užfiksuoti 3e kl. dailės ir technologijų, 3b, 4a, 4f, 2d kl. matematikos, 6d kl. dailės, 5d kl. gamtos ir žmogaus, 3e, 5b, 6a, 6d, 9 kl. anglų k., 6c kl. rusų k., 3e kl. lietuvių k., 8b kl. fizikos pamokose. Stebėtų pamokų duomenų analizė leidžia daryti išvadą, kad vertinimo būdų, formų ir metodų praktinis taikymas pamokoje turėtų būti tobulinamas. Nuolatinis informacijos apie mokinio mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimas, vertinamosios informacijos, skirtos mokiniui, pastovumas, aiškumas, rezultatų, kaip pasisekė įgyvendinti pamokos uždavinį, aptarimas pateikiant kontrolines užduotis, stiprintų mokinių pasitikėjimą savimi, skatintų jų mokymosi motyvaciją.

Tėvai (globėjai) apie mokinių pasiekimus ir daromą pažangą informuojami per tėvų susirinkimus, atvirų durų savaites, naudojant elektroninį dienyną. Dauguma tėvų susitikimų metu patvirtino, kad juos tenkina mokyklos pateikiama informacija apie vaikų pasiekimus ir mokyklos veiklą, tačiau mokykloje organizuojami tėvų susirinkimai tik po pirmo ir antro trimestro. Elektroninis dienynas dar nėra pritaikytas pradinių klasių mokinių pažangai ir pasiekimams fiksuoti, todėl jiems dar naudojamos pasiekimų knygutės. Kalbantis su tėvais paaiškėjo, kad tėvai žino apie neformaliojo švietimo pasiūlą. Aktuali informacija skelbiama ir interneto svetainėje.

3. PASIEKIMAI

Pamario pagrindinės mokyklos pasiekimai patenkinami. Taip vertinami visi pastarosios srities aspektai, išskyrus kitus mokinių pasiekimus ir tolesnį mokymąsi, kurie yra geri.

Mokykla per pastaruosius dvejus metus, planuodama savo veiklą, didelį dėmesį skyrė mokinių pažangumui ir lankomumui, siekdama sumažinti nepateisintų pamokų skaičių 10 proc. ir pakelti pažangumą 3 proc. Kiekvienais metais vykdoma akcija „Geriausiai mokyklą lankanti klasė“. Tuo tikslu klasių vadovai kas mėnesį renka informaciją apie praleistas be pateisinamos priežasties pamokas, pas socialinį pedagogą kviečiamas mokinys ir jo tėvai (globėjai, rūpintojai), norint išsiaiškinti, dėl kokių priežasčių praleistos pamokos ir sužinoti, gal reikalinga socialinė pagalba mokiniui ir jo tėvams (globėjams). Jei mokinys nedaro teigiamų išvadų, jis svarstomas Vaiko gerovės komisijos posėdyje, dalyvaujant jo tėvams (globėjams, rūpintojams) ir klasės vadovui, jei ir toliau padėtis nesikeičia – klausimas svarstoma administracijos pasitarime, taikomos kitos poveikio priemonės. Mokyklos vadovai teigia, kad po individualių pokalbių su klasės vadovu ar socialiniu pedagogu mokinys dažniausiai padaro išvadas ir jo lankomumas pagerėja. Atskirų mokinių daroma pažanga ir pasiekimai dažniausiai aptariami pasibaigus trimestrui. Yra lyginami trimestrų rezultatai, mokinių pažangą klasių vadovai aptaria su auklėtiniais. Vertinimo savaitės metu stebėtose pamokose tik dalis mokytojų taikė įvairius apklausos metodus, reflektavo su mokiniais, kryptingai siekė išsiaiškinti, ko ir kiek mokiniai išmoko pamokoje. Atskirų mokinių pažanga veiksmingai stebėta, fiksuota, panaudota tolimesnio darbo su mokiniu planavimui tik dalyje (30 proc.) pamokų. Mokinių pasiekimai nuolat stebėti 3e kl. lietuvių k., tikslingai tikrinta, ką mokiniai išmoko 5b, 6d kl. anglų k., 2f kl. lietuvių k., mokymosi rezultatai apibendrinti 1f kl. pasaulio pažinimo, 6c kl. anglų k., 2e, 6a kl. matematikos, 4d kl. muzikos, 7c kl. rusų k., 8b kl. etikos, 6c kl. technologijų pamokose, pamoką apibendrino patys mokiniai 4f kl. lietuvių k., 6a kl. anglų k. pamokose. Apibendrintas pasiekimų pamokoje vertinimas pateiktas 6 lentelėje.

Mokymosi pasiekimų pamokoje apibendrintas vertinimas (N=171)

6 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai	Labaiprastai
7 pamokos	52 pamokos	91 pamoka	20 pamokų	1 pamoka
4,1 proc.	30,4 proc.	53,2 proc.	11,7 proc.	0,6

Atsižvelgiant į 6 lentelėje pateiktus duomenis galima teigti, kad individualios mokinių pažangos fiksavimas ir analizavimas pamokoje yra tobulintinas mokyklos veiklos aspektas. Mokytojams vertėtų rinktis veiksmingesnius mokymosi pažangos matavimo būdus, užtikrinančius grįžtamosios vertinimo informacijos kokybę. Tikėtina, kad atskirų mokinių pažangos matavimas pamokose sudarytų sąlygas individualizuoti veiklas pagal mokinio poreikius, gebėjimus ir kryptingai planuoti tolimesnę mokymąsi.

Vertintojai pastebėjo, kad trimestrų, metinių bei pagrindinio ugdymo pasiekimų, kontrolinių darbų, skaitymo įgūdžiai vertinimo rezultatai, yra fiksuojami ir analizuojami. Klasių pažangumo ir lankomumo duomenys, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo (toliau – PUPP) vertinimai, diagnostinių testų rezultatai analizuojami metodinėse grupėse, pristatomi Mokytojų tarybos posėdžiuose. Mokykloje tiriama naujai atvykusių mokinių adaptacija, atliekami kiti tyrimai, skiriamas dėmesys lankomumo gerinimui. Klasių mokinių pasiekimams gerinti ugdymo plane numatytos galimybės lankyti įvairių dalykų konsultacijas, kuriomis, kaip teigia mokiniai, visada galima pasinaudoti. Tačiau mokyklos ugdomoji veikla, priimami sprendimai dėl mokymo metodų ir strategijų, mokymosi užduočių, šaltinių tinkamumo, ugdymo tikslų ir uždavinių įgyvendinimo neparemti pasiekimų duomenų analizės rezultatais. Iš pokalbių su mokytojais paaiškėjo, kad trūksta pradinių klasių ir penktokus mokančių mokytojų bendradarbiavimo, nes penktos klasės mokytojai nesinaudoja pradinių klasių mokinių gebėjimų aprašais.

Praėjusių mokslo metų 4, 8 klasių mokinių standartizuotų testų rezultatai pakankami aukšti – dauguma rodiklių aukštesni nei rajono ir šalies vidurkiai. Mokyklos 9–10 klasėse lieka mokyti apie 33 proc. aštuonias klases baigusių (ne pačių gabiausių) mokinių. Dešimtokų lietuvių kalbos metiniai ir PUPP įvertinimai yra beveik tokie patys, matematikos – metiniai įvertinimai yra šiek tiek aukštesni už pasiekimų patikrinimo rezultatus, tačiau jau treči metai PUPP rezultatai yra žemesni už rajono, šalies vidurkį ir siekia vos 2,4 balo.

Individualius pasiekimus gerinti, tobulinti savo gebėjimus, plėsti akiratį mokiniai turi galimybių dalyvaudami įvairiuose konkursuose, olimpiadose, projektuose. Mokyklą verta pagirti už aktyvų mokinių dalyvavimą ir pasiektus laimėjimus mokomųjų dalykų olimpiadose, konkursuose, varžybose, dalyvavimą projektuose. 2012–2013 m. m. rajono Švietimo skyriaus organizuojuose 25 (iš 37) renginiuose dalyvavo 320 mokyklos mokinių ir laimėjo 40 prizinių vietų, o 2013–2014 m. m. organizuojuose 26 (iš 30) renginiuose – 322 mokiniai, kurie laimėjo 39 prizines vietas. Jaunučių ir jaunių liaudies šokių kolektyvai „Viržytė“ dalyvavo „Pasaulio lietuvių dainų šventėje–2014“, popchoras „Saulytė“ dalyvavo respublikiniame vaikų populiariosios muzikos festivalyje „Saulės takas–2013“. Dalyvavimas Comenius daugiašalės mokyklų partnerystės projekte „Energyforlife“ („Energija gyvenimui“) mokiniams padeda sužinoti apie atsinaujinančius energetinius šaltinius, tobulinti IKT taikymo įgūdžius, dalyvavimas „Baltijos jūros projekte“ skatina domėtis regiono aplinkosaugos problemomis. Nuo 1995 metų ugdymo įstaiga kartu su Tangermündės Hinrich-Brunsborg mokykla dalyvavo tarptautiniame projekte „Skirtingos kultūros – skirtingi papročiai“. Tai padėjo pagilinti kalbų žinias daugiau negu 100 vokiečių bei anglų kalbas besimokančių mokinių. Dalyvavimas įvairiose veiklose mokiniams leidžia ne tik išbandyti savo jėgas, bet ir sudaro sąlygas mokinių saviraiškai, ugdo kūrybiškumą, tautinę savimonę. Todėl galima teigti, kad geri mokinių neakademinių pasiekimai yra stiprusis mokyklos veiklos aspektas.

4. PAGALBA MOKINIUI

Pagalba mokiniui Šilutės Pamario pagrindinėje mokykloje vertinama gerai, išskyrus specialiųjų mokymosi poreikių tenkinimą, kuris vertinamas patenkinamai.

Bendroji rūpinimosi mokiniiais politika gera. Išorės vertintojai fiksavo, jog rūpinimasis mokiniiais atsispindi kasdienėje personalo veikloje ir yra pakankamai detalai reglamentuotas mokyklos Vidaus tvarkos taisyklėse, pareigybių aprašymuose, kituose mokyklos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose. Mokykloje sudaryta ir pakankamai kompleksiskai, bendradarbiaujant pagalbos teikėjams, vykdoma pagalbos mokiniui programa: suplanuota socialinė pagalba, pagalba planuojant karjerą, prevencinė pagalba, rūpinamasi mokinių adaptacija. Nuosekliai ir planingai savo veiklą vykdo Vaiko gerovės komisija (toliau – VGK), sprendžianti prevencinio

darbo, švietimo pagalbos, saugios ir palankios vaiko ugdymui aplinkos kūrimo, švietimo programų pritaikymo specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams klausimus. Numatytos ir vykdomos priemonės (teminės klasių valandėlės, prevenciniai renginiai) padeda mokinius nukreipti prasmingai veiklai, užkirsti kelią galimoms netinkamo elgesio apraiškoms. Lankomumui gerinti organizuojama akcija „Geriausiai lankanti klasė“. Ugdymo įstaigoje įrengtos stebėjimo kameros užtikrina bendruomenės narių saugumą ir padeda aiškinantis incidentus. Mokyklos bendruomenės nariai yra informuoti ir žino apie mokyklos ir kitų institucijų teikiamą pagalbą mokiniams, jų apsaugą nuo prievartos, nusikalstamumo ir žalingų įpročių. Vertintojų paklausti mokiniai patvirtino žinantys, į ką reikia kreiptis, iškilus problemoms: jie kreiptųsi į socialinę pedagogę, klasių vadovus, mokytojus, mokyklos vadovus, skambintų bendruoju pagalbos telefonu. Esant reikalui mokykla bendradarbiauja su Šilutės rajono Švietimo pagalbos tarnybos specialistais, savivaldybės Socialinės paramos skyriumi, Vaiko teisių apsaugos skyriumi, Švietimo skyriaus specialistais, Policijos komisariatu. Į prevencinės veiklos organizavimą ir vykdymą įtraukiami ir mokinių atstovai, bendradarbiaujama su mokinių tėvais. Mokytojai, klasių vadovai pokalbiu metu teigė, kad nedelsdami reaguoja į gautą informaciją apie mokinių saugumo, emocinius ir socialinius poreikius bei bendradarbiaudami tarpusavyje, su tėvais bei išorės specialistais stengiasi kilusias problemas spręsti.

Mokinių asmenybės ir socialinė raida vertinama gerai. Mokiniai dalyvauja mokykloje organizuojamose renginiuose, kurių metu mokosi pilietiškumo, sveikos gyvensenos įgūdžių, tenkina savirealizacijos reikmes. Mokinių veikla ir pasiekimai pripažįstami, mokiniai skatinami padėkomis, pagyrimais už gerą mokymąsi, lankomumą, pasiekimus įvairiuose konkursuose, varžybose, olimpiadose. Tai motyvuoja ir skatina mokinius, formuoja pageidaujama jų elgesį. Stebint mokinius paaiškėjo, kad daugelis jų yra savarankiški, stengiasi būti tolerantiški, moka bendrauti tarpusavyje ir su aplinkiniais, drąsiai diskutuoja, kreipiasi į mokytojus, nebijo išsakyti savo nuomonę. Pokalbiai su Mokyklos tarybos, Tėvų komiteto, VGK nariais, mokiniais, renginiai, vykę išorinio vertinimo metu, patvirtino, kad mokykla inicijuoja tokias situacijas, kuriose mokiniai ugdo bendrąsias kompetencijas, vertybines nuostatas. Mokinių asmenybės ir socialinės raidos formavimosi lygis yra geras. Išvardinti pastebėjimai rodo, kad mokytojų, švietimo pagalbos specialistų darbas pakankamai kryptingas. Visa tai leidžia teigti, kad mokykloje vykdoma potenciali rūpinimosi mokiniais politika, daranti įtakos mokinių asmenybės ir socialinei raidai, ir tai yra vienas iš stipriųjų mokyklos veiklos aspektų.

Pedagoginė, psichologinė ir socialinė pagalba yra vertinama gerai.

Pagalba mokantis, atliepanti skirtingus mokinių poreikius, yra gera. Mokytojų ir mokinių bendradarbiavimą įgyvendinant mokymosi sunkumų prevenciją realizuoja mokykloje veikantys 29 konsultaciniai centrai. Valandos, skirtos konsultacijoms, naudingos mokinių kompetencijų – žinių, gebėjimų, nuostatų – ugdymui. Iš pokalbių su mokiniais paaiškėjo, kad dažniausiai žinios gilinamos prieš kontrolinius darbus, ilgesnį laiką nelankius mokyklos bei aiškinantis nesuprastus temas dalykus. VGK analizuoja vaikų ugdymosi poreikius, problemas, nesėkmingo mokymosi, netinkamo elgesio priežastis. Mokytojai ir pagalbos mokiniui specialistai dažnai bendradarbiauja tarpusavyje, dalinasi patirtimi. Tačiau daugiau nei pusėje (54 proc.) stebėtų pamokų mokiniams teikta neišskirtinė, tik dalies besimokančiųjų individualius poreikius tenkinanti pagalba (dažniausiai – konsultuojant individualiai). Pagalbos mokantis stebėtose pamokose apibendrintas vertinimas pateiktas 7 lentelėje.

Pagalbos mokiniams pamokoje apibendrintas vertinimas (N=171)

7 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai	Labai prastai
23 pamokos	55 pamokos	80 pamokų	13 pamokų	–
13,4 proc.	32,2 proc.	46,8 proc.	7,6 proc.	–

Gerus pagalbos pavyzdžius išorės vertintojai stebėjo lietuvių kalbos 1e, 1d, 3b, 3e, 4f, 4e, 7d kl., matematikos 1d, 2e, 2f, 3b, 3f, 4a, 6b, 8a, 8b kl., anglų kalbos 3e, 6a, 6d, 7a kl., rusų kalbos 6a kl., gamtos ir žmogaus 6e kl., kryptingo meninio ugdymo (dailės) 4f kl., dailės ir technologijų 3e kl., fizikos 8b kl., muzikos 4d kl., etikos 8c kl., kūno kultūros 2d, 7a (merg.) kl. pamokose, kuriose teikta kryptinga pagalba, skatinta mokinių tarpusavio pagalba. Vertintojai pastebi, kad pagalba mokiniams būtų veiksmingesnė, jeigu mokytojai labiau atsižvelgtų į individualius mokinių gebėjimus ir galimybes, diferencijuotų ir individualizuotų užduotis, metodus, pamokos laiką, dirbtų įvairesnėmis formomis.

Psichologinė mokyklos atmosfera palanki dėl šiltų bendruomenės santykių. Susitikimuose su mokyklos bendruomenės atstovais paaiškėjo, kad mokykloje yra ypač vertinama gera kiekvieno ugdytinio psichologinė-emocinė savijauta. Į tėvų ir mokinių nusiskundimus bei prašymus operatyviai reaguojama. Mokytojai, siekdami klasių mikroklimate gerinimo, veiksmingo mokinių elgesio problemų sprendimo, bendradarbiauja tarpusavyje ir su pagalbos mokiniui specialistais bei klasių vadovais. Stebėtų pamokų protokoluose užfiksuota informacija rodo, kad toks pedagogų ir specialistų bendradarbiavimas yra naudingas: mokytojai geba užtikrinti psichologinį ir emocinį mokinių saugumą pamokose. Mokykloje nėra įsteigto psichologo etato, tačiau iš pokalbių nustatyta, kad įstaigoje kuriama saugi psichologinė atmosfera, todėl profesionalios psichologinės pagalbos poreikis nėra itin didelis. Iš pokalbio su direktoriaus pavaduotoju ugdymui paaiškėjo, kad mokykloje psichologinę paramą, esant reikalui, mokiniams suteikia klasių vadovai, VGK nariai, dalykų mokytojai. Paminėti specialistai pagal galimybes ir savo kompetencijų ribose vykdo šviečiamąją veiklą, siekia formuoti teigiamą mokyklos bendruomenės požiūrį į psichologinių, asmenybės ir ugdymo problemų turinčius mokinius bei jų ugdymą. Sudėtingesniais atvejais, kai dėl objektyvių priežasčių nėra galimybių suteikti tinkamos psichologinės pagalbos, bendradarbiaujama su Šilutės rajono Švietimo pagalbos tarnybos specialistais. Psichologo vaidmenį iš dalies atlieka socialinė pedagogė, tačiau vertintojų komanda pastebi, kad mokyklai būtų naudinga įsteigti psichologo etatą. Tikėtina, kad tai sudarytų geresnes sąlygas mokinių psichologiniam komfortui užtikrinti, stiprintų vaikų psichologinį atsparumą, skatintų saugios ir palankios ugdymuisi aplinkos kūrimą.

Mokykla gerai žino mokinių gyvenimo socialinį kontekstą, yra informuota apie aplinkybes, galinčias turėti įtakos mokinių savijautai ir mokymuisi. Mokykloje organizuojamas nemokamas mokinių maitinimas, sprendžiami mokinių pavėžėjimo ir kiti mokyklai deleguoti socialinės pagalbos teikimo klausimai. Mokykloje didelis dėmesys skiriamas mokinių užimtumui, sprendžiamos išskylančios problemos bei vykdomos įvairios prevencinės priemonės: leidžiami teminiai standai, vykdomos žalingų įpročių ir patyčių prevencijos priemonės, sėkmingai vykdomos socializacijos programos „Aukime sveiki“ ir „Pamariečiai“, projektai „Patyčioms – NE!“ ir „Žalingų įpročių pasekmės“, programos „Įveikime kartu“ ir „Antras žingsnis“, „Savaitės be patyčių“, Tolerancijos dienos renginiai. Mokykla dalyvauja tarptautiniame OPKUS projekte prieš patyčias. Teikiant socialinę pagalbą mokykloje sutartinai dirba mokyklos administracija, klasių vadovai, mokytojai, tėvai, pagalbos mokiniui specialistai, pasitelkiama išorės specialistų pagalba. Šią veiklą koordinuoja mokyklos Vaiko gerovės komisija, o pagrindinis socialinės pedagoginės pagalbos teikėjas mokykloje yra socialinė pedagogė. Susitikimuose su mokyklos bendruomenės atstovais socialinė pedagogė išskiriama ir kaip viena iš mokyklos lyderių, su kuria sprendžiama daug įvairių mokyklos veiklos aktualijų. Dirbdama su mokiniais, socialinė pedagogė labai nuoširdžiai jais rūpinasi, žino jų problemas, siekia įgyti ir išsaugoti mokinių pasitikėjimą, stengiasi išsiaiškinti vieno ar kito poelgio priežastis, neįžeisti, išklausti. Esant sudėtingesniems atvejams, į pagalbą kviečiamasi tėvus, bendradarbiaujama su klasių vadovais, stebima mokinių lankomumo pažanga, analizuojamos poveikio priemonės. Socialinė pedagogė siekia, kad visi mokiniai mokykloje jaustųsi gerai. Paminėtina, kad socialinė pagalba būtų dar veiksmingesnė, jeigu mokykloje būtų sistemingai tiriamas ir analizuojamas socialinės pedagoginės pagalbos veiksmingumas, mokyklos, klasių stenduose būtų daugiau informacijos apie socialinės pagalbos aktualijas, galimybes gauti išorės specialistų pagalbą.

Specialiųjų mokymosi poreikių tenkinimas patenkinamas. Iš pokalbių su pagalbos mokiniui specialistais, VGK nariais bei analizuodami dokumentus išorės vertintojai nustatė, kad

mokyklos pedagogai susipažinę su specialųjį ugdymą reglamentuojančiais dokumentais ir jais vadovaujasi savo darbe. Mokykloje sudaryta ir dirba VGK, kuri nustato pirminius mokinių specialiuosius ugdymo (-si) poreikius, konsultuoja tėvus, bendradarbiauja su Šilutės rajono Švietimo pagalbos tarnybos specialistais, konsultuoja mokytojus jiems rengiant ir pritaikant programas. Mokykla, vykdydama Specialiojo ugdymo įstatymą ir kitus norminius dokumentus, reglamentuojančius specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių ugdymą, tenkina 32 specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių poreikius. Šiems mokiniams pagalbą teikia specialioji pedagogė ir dvi logopedės individualiose ir grupinėse pratybose pamokų metu bei po jų. Pastovi specialioji (mokytojo padėjėjo) pagalba teikiama 10 mokinių. Stebint pamokas ir analizuojant mokyklos veiklos dokumentus, pastebėta, kad mokykloje yra ir daugiau specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių (gabių, nemotyvuotų, silpnai besimokančių, nepažangių). VGK reiktų paanalizuoti įvairesnės pagalbos teikimo minėtiems mokiniams galimybes ir užsiimti šių mokinių mokymosi pažangos stebėjimu, analizuojant, kokios ugdymo turinio priemonės turi didžiausios įtakos mokinių mokymosi pažangai ir pasiekimams.

Gabių mokinių ugdymas patenkinamas. Iš pokalbių su mokytojais, vadovais paaiškėjo, kad gabiuosius mokinius pastebi mokytojai, jiems yra siūlomi neformaliojo švietimo užsiėmimai tiek mokykloje, tiek kitose neformaliojo švietimo įstaigose, jie skatinami realizuoti savo gebėjimus renginiuose, konkursuose, olimpiadose. Darbas su gabiais vaikais dažniausiai vyksta po pamokų, papildomai, ypač ruošiantis konkursams, olimpiadoms. Mokykloje organizuojamos įvairių dalykų olimpiados, mokiniai aktyviai dalyvauja ir puikiai pasirodo miesto, šalies olimpiadose, konkursuose. Tačiau daugumoje stebėtų pamokų gabių mokinių ugdymas nebuvo suplanuotas ir vykdytas. Dauguma mokytojų vizito metu dirbo su visa klase vienodai, skyrė tas pačias užduotis, dažniausiai taikė tradicinius mokymo metodus ir strategijas. Gabių mokinių poreikiai būtų tenkinami geriau, jeigu būtų sukurta gabių mokinių atpažinimo ir ugdymo sistema, o pamokose mokytojai dažniau individualizuotų ir diferencijuotų užduotis, leistų minėtiems mokiniams individualiai pasirinkti veiklos tempą, mokymo (-si) būdus, atsižvelgtų į skirtingus mokinių mokymosi stilius, taikytų įvairesnius mokymo metodus. Pamokų metu vertėtų gablesnius mokinius įtraukti teikiant pagalbą mokymosi sunkumų turintiems klasės draugams. Taip būtų veiksmingiau tenkinami silpniau besimokančių mokinių poreikiai, plėtojamos socialinės bei komunikacinės gablesniųjų mokinių kompetencijos.

Profesinis švietimas vertinamas gerai. Mokyklos bibliotekoje kaupiama ir yra visiems mokiniams prieinama profesinio informavimo ir konsultavimo medžiaga. Mokiniai turi galimybių naudotis interneto paslaugomis. Klasių valandėlių, individualių pokalbių su mokiniais metu kalbama apie profesijos pasirinkimą. Mokyklos interneto svetainėje <http://www.pamariomokykla.lt> skelbiama reikiama informacija apie ugdymą karjerai. Pokalbiuose su pagalbos mokiniui specialistais, mokytojais ir mokiniais paaiškėjo, kad mokykloje dažnai atliekami 9 ir 10 klasių mokinių profesinių polinkių tyrimai, klasės valandėlėse kalbama apie karjeros planavimą. Pokalbiai su mokiniais rodo, kad mokykloje pakanka informacijos apie tolesnio mokymosi galimybes. Pagalba renkantis mokyklą gera. Iš pokalbių su mokytojais, direktoriaus pavaduotoju ugdymui, iš mokyklos dokumentų analizės paaiškėjo, kad kiekvienais mokslo metais organizuojamos įvairios klasės valandėlės ir tėvų susirinkimai, kuriuose svarstomos mokinių profesinio informavimo ir tolesnio mokymosi galimybės. Mokykla bendradarbiauja su regiono profesinio rengimo įstaigomis, sudaro sąlygas apsilankyti arba organizuoja mokinių išvykas į šias mokyklas. Profesinio rengimo įstaigoms sudaromos palankios sąlygos supažindinti mokinius su specialybėmis, kurias mokiniai gali įgyti, mokymosi sąlygomis, platinant lankstinukus, kitą vaizdinę medžiagą. 8 klasių mokiniams organizuojami susitikimai su Šilutės gimnazijų atstovais, kuriuose aptariamos priėmimo į šias mokyklas ir mokymosi jose sąlygos. Baigę 10 klasę mokiniai dažniausiai renkasi profesinio rengimo įstaigas.

Tėvų pedagoginis švietimas neišskirtinis. Tėvų pagalba mokantis, tėvų švietimo politika vertinama patenkinamai. Pokalbių su mokyklos tėvais metu paaiškėjo, kad mokykloje nėra sistemingo tėvų pedagoginio švietimo, įgalinančio tėvus padėti vaikams mokytis, dažniausiai apsiribojama pokalbiais su tėvais apie mokinių pažangą ir pasiekimus, patyčių ir nusikaltimų prevenciją. Tėvai dažniausiai įtraukiami į mokyklos veiklą organizuojant įvairius mokyklos

bendruomenei skirtus renginius. Mokykloje tradiciškai organizuojami visuotiniai ir klasių tėvų susirinkimai, kurių metu aptariami mokinių pasiekimai. Mokyklos veiklos įsivertinimo duomenimis, bendradarbiavimas su dalimi tėvų nėra efektyvus. Siekdama tobulinti bendradarbiavimą su tėvais mokykla eina teisinga linkme, t.y. šiais mokslo metais numatytos vykdyti įvairesnės bendradarbiavimo su tėvais formos – organizuoti tėvų vedamas pamokas, kviesti tėvus į klasių valandėles, vykdyti tėvų apklausą „Mokyklos ir šeimos sąveika“, planuojama paskaita „Tėvų pagalba vaikams. Galimybės ir problemos“ bei Lietuvos Tėvų Forumo paskaita tėvams ir pedagogams „Kartu mes galime daugiau!“

5. MOKYKLOS STRATEGINIS VALDYMAS

Šilutės Pamario pagrindinės mokyklos strateginis valdymas yra tinkamas.

Mokyklos strategija neišskirtinė. Mokyklos bendruomenės nariams ji priimtina. Misija fiksuota 2014–2016 m. mokyklos strateginiame plane. Misija ir vizija yra pateiktos mokyklos interneto svetainėje, stende, esančiame mokyklos fojė. Iš pokalbių su Mokyklos tarybos nariais paaiškėjo, kad jų veikla dažniausiai apsiriboja darbo grupių parengtų veiklos planavimo dokumentų projektų svarstymu. Kuriant mokyklos misiją, viziją ir tikslus daugiausiai dalyvauja pedagogai, mokiniai dažniausiai teikia pasiūlymus dėl renginių, neformaliojo švietimo užsiėmimų, tėvai šiame procese dar dalyvauja mažai, tik fragmentiškai dalyvauja įgyvendinant misiją, viziją ir tikslus. Tikslai ir uždaviniai suformuluoti iš dalies kryptingai, yra nepakankamai pagrįsti veiklos rodiklių ir ugdymo rezultatų analize. Vertintojų komanda rekomenduoja mokyklai rengiant metinį veiklos planą konkretinti planuojamus rezultatus, siejant juos su mokinių pažanga ir pasiekimais.

Mokykloje susitarta dėl pagrindinių dokumentų planavimo procedūrų. Už veiklos planavimą atsakinga nuolatinė direktoriaus įsakymu sudaryta darbo grupė. Grupei vadovauja vienas iš direktoriaus pavaduotojų ugdymui. Strateginio ir metinio veiklos plano rengimą inicijuoja administracija. Pokalbyje Metodinės tarybos nariai teigė, kad darbą planuoja, organizuoja planavimo darbo grupė, pasiūlymus teikia metodinės grupės, Mokinių taryba. Strateginio ir metinio veiklos plano projektai svarstomi Mokytojų ir Mokyklos tarybų posėdžiuose. Mokyklos vadovų teigimu, mokytojai pakankamai aktyviai dalyvauja planuojant veiklą, mokiniai dažniausiai tik teikia siūlymus dėl renginių. Iš dokumentų analizės nustatyta, kad 2014–2016 m. mokyklos strateginis planas ir 2014 m. veiklos planas parengti tik iš dalies kryptingai numatant planų poveikį mokinių pažangai ir pasiekimams, nepakankamai vadovaujantis turimais duomenimis, jų analize (PUPP, įsivertinimo rezultatais, ankstesnio plano įgyvendinimo, pasiektų rezultatų analize ir kt.), mažai koreguojami, atsižvelgiant į pasikeitusią situaciją, naujus duomenis (standartizuotų testų rezultatus ir kt.), nepakankamai analizuojamas suplanuotų ir įgyvendintų priemonių veiksmingumas.

Mokyklos veiklos planavimo dokumentų dermė yra patenkinama, dokumentuose stinga kryptingumo. 2014–2016 m. strateginiame plane numatytam tikslui pasiekti suplanuota įgyvendinti vieną programą. Programa yra tęstinė. Minėtos programos tikslas – „teikti kokybiškas bendrojo lavinimo paslaugas“. Tikslas labai platus, rezultatas taip pat nepatikslingas, ką ir kiek konkrečiai teikiamose arba ateityje numatomose teikti paslaugose mokykla planuoja pakeisti. Tiek strateginiame, tiek metiniuose veiklos ar priemonių planuose dalis iš veiklos laukiamų rezultatų (pasiekimo indikatorių) yra abstraktūs, dažnai nepamatuojami, nėra baigtiniai, pvz., „gerės mokinių tėvų (globėjų) informavimas, švietimas“, „gerės mokyklos ir tėvų (globėjų) bendradarbiavimas“, „mokytojai pasidalins gerąja patirtimi, įgis naujų kompetencijų“ ir pan. Kryptingiau planuojant visas mokyklos veiklas, numatant konkretų, pamatuojamą rezultatą, tikėtina, mokyklos veiklos planavimas turėtų didesnės įtakos vykstantiems pokyčiams.

Mokyklos savęs vertinimas priimtinas. Įsivertinimą organizuoja direktoriaus įsakymu sudaryta įsivertinimo grupė. Grupės veiklą kuruoja paskirtas direktoriaus pavaduotojas ugdymui. Įsivertinimas pradėtas vykdyti prieš dvejus metus, vykdytas 2012–2013 ir 2013–2014 m. m. Atlikus platų įsivertinimą giliau nagrinėti pasirinktas vienas ugdymo ir mokymosi srities, mokymosi kokybės temos rodiklis – mokymosi motyvacija. Šis rodiklis giliau nagrinėtas ir kitais – 2013–2014 m. m. Pokalbyje įsivertinimo grupės nariai nurodė, kad jie savo darbą analizuoja, mato poreikį mokyti, labai nori tobulėti, tai ypač džiugina ir stiprina tikėjimą, kad įsivertinimo proceso kokybė

mokykloje sparčiai gerės. Grupei dar stinga patirties, yra poreikis tobulinti šios srities kvalifikaciją. Grupė įsivertinimo ataskaitoje nurodė, kokių kompetencijų trūksta, atliekant mokyklos veikos įsivertinimą – „įsivertinimo proceso planavimo ir organizavimo, instrumentų, metodų pasirinkimo ir naudojimo“. Įsivertinimo grupei labai daug padeda Švietimo skyriaus specialistė, kurioji mokyklą, grupę kuriojantis pavaduotojas ugdymui, įsivertinimą skatina ir palaiko mokyklos direktorius. Grupės pirmininkė gerosios patirties lankėsi Tauragės mokykloje. Antraisiais grupės veiklos metais įsivertinimas buvo vykdytas naudojant IQES online sistemą, padedant Švietimo skyriaus specialistei buvo sudarytas rodiklių „krepšelis“ ir atsižvelgiant į jį – klausimynas. Apklaustos visos interesų grupės. Pagirtina, kad įsivertinimo grupė ne tik tyrė, organizavo mokymosi motyvacijos tyrimą, bet suplanavo ir organizavo priešasčių tyrimą (pagal sudarytą veiklos rodiklių „krepšelį“), ypač didelis dėmesys skirtas išsiaiškinti, kokią įtaką mokymosi motyvacijai daro veiklų vykdymas pamokoje. Dalis įsivertinimo išvadų panaudotos planuojant mokyklos veiklą. Pvz., nustačius pagalbos mokantis poreikį daug valandų buvo skirta konsultacijoms ir kt. Įsivertinimo išvados pateikiamos Mokyklos, Mokytojų tarybos posėdžiuose, tėvai apie jas informuojami susirinkimų metu.

Vadovavimo mokyklai stilius paveikus. Mokyklai vadovauja kompetentingi, iniciatyvūs, gerai savo darbą išmanantys vadovai, kurie vadovaujasi šiuolaikine vadybine informacija, tobulina vadybinę kvalifikaciją kursuose ir seminaruose, inicijuoja ir patys dalyvauja projektų, darbo grupių veiklose. Vadovų funkcijos aiškios ir konkrečios. Iš pokalbių ir dokumentų analizės daroma išvada, kad mokyklos vadovai koordinuoja mokyklos strategijos įgyvendinimą, rūpinasi gero ir mokymuisi palankaus mikroklimato kūrimu. Bendruomenės nariai įtraukiami į aktyvią projektų veiklą. Pakankamai aktyviai veikia savivaldos institucijos: Mokyklos taryba, Mokytojų taryba, Mokinių taryba. Visų savivaldos institucijų veiklą reglamentuoja mokyklos nuostatai. Svarbiausi sprendimai priimami pritarus Mokyklos tarybai. Iš pokalbių su Mokyklos taryba, metodinių grupių pirmininkais, įsivertinimo grupe daroma išvada, kad sprendimai dėl mokyklos veiklos tobulinimo priimami kolegialiai. Mokyklos bendruomenė pastebi ir vertina vadovų, ypač direktoriaus, iniciatyvumą, dalykiškumą, rūpestingumą ir pastangas tobulinti mokyklos veiklą, mato aiškius, ryškius direktoriaus inicijuotus teigiamus pokyčius. Vadovų santykiai su darbuotojais pagarbūs, nuoširdūs. Mokytojai, mokiniai ir jų tėvai yra sistemingai įvairiais klausimais informuojami ir konsultuojami. Mokyklos vadovai geba telkti bendruomenę bendriems tikslams, o santykiai su bendruomene grindžiami tarpusavio supratimu ir pasitikėjimu.

Mokyklos vadovai skatina, palaiko ir remia visų bendruomenės narių iniciatyvas, sudaro sąlygas tapti, būti lyderiu, pastebi ir vertina gerą darbuotojų patirtį ir gebėjimus. Jau treji metai, direktoriaus paskatinti, mokiniai Bendruomenės dienos metu organizuoja nominacijas mokytojams. Mokytojai labai atsakingai vertina minėtas nominacijas. Ir direktorius, ir pavaduotojai ugdymui pokalbyje nurodė mokytojus lyderius, džiaugėsi jų turintys bei labai vertina tokius bendruomenės žmones.

Personalo valdymas vertinamas gerai. Mokyklos mokytojai turi reikiamą išsilavinimą, kvalifikacinę kategoriją ir būtinas kompetencijas. Pedagoginei pagalbai teikti mokykloje sukomplektuota kompetentinga specialistų komanda. Apie laisvas darbo vietas skelbiama mokyklos interneto svetainėje, esant poreikiui dėl atskiro specialisto priėmimo į darbą direktorius konsultuojasi su mokykloje dirbančiais specialistais. Mokykloje pakanka aptarnaujančio personalo.

Mokyklos vadovai dalykiškai ir geranoriškai bendrauja su visais darbuotojais. Sudaromos sąlygos kvalifikacijai tobulinti. Yra parengtas kvalifikacijos tobulinimo renginių planas, tačiau jis nepakankamai kryptingas, atsižvelgiant į veiklos tikslus ir uždavinius, nenumatyti tobulinimo prioritetai. Mokykloje vyksta gerosios patirties sklaida: organizuojamos tarptautinės, respublikinės, rajoninės konferencijos, jose mokyklos mokytojai skaito pranešimus, dalijasi patirtimi mokykloje, savo iniciatyva veda atviras pamokas (kol kas dar nepakankamai aktyviai, bet tikimasi, kad procesas įsibėgės). Mokyklos vadovai skatina mokytojus įsivertinti savo veiklą, metų pabaigoje mokytojai pildė supaprastintą savianalizės anketą. Metodinių grupių pirmininkai teigė matantys to darbo tikslumą, nurodė, kad tai ypač naudinga rengiant metodinės grupės veiklos ataskaitą. Naujiems mokytojams teikiama neformali pagalba: dalyką kuriojantis pavaduotojas ugdymui nurodo mokytojus, kurie galėtų padėti, patarti, pakonsultuoti. Mokytojai geranoriškai

bendradarbiauja su naujais kolegomis. Vertintojai pastebi, kad būtų tikslinga šią funkciją deleguoti sukurtai, bet dar neatradusiai savęs Metodinei tarybai, kuri galėtų naujam kolegajai skirti mentorių. Mokykloje yra sukurta ir veikia darbuotojų skatinimo tvarka. Administracija objektyviai vertina ir skatina darbuotojus už puikų tiesioginį pareigų atlikimą, visuomeninę veiklą, darbą įvairiose darbo grupėse, mokyklos vardo garsinimą (laimėti konkursai, olimpiados, varžybos), renginių organizavimą mokykloje ir mieste. Darbuotojai skatinami padėkos raštais, vardinėmis atminimo dovanomis, žodinėmis padėkomis, edukacinėmis ir kultūrinėmis išvykomis, esant galimybei – vienkartinėmis piniginėmis išmokomis. Už ypatingus nuopelnus švietimo sistemoje darbuotojai gali būti siūlomi valstybės apdovanojimui gauti.

Personalo darbas organizuojamas tinkamai. Planingai ir tikslingai buriamos komandos, darbo grupės. Mokyklos vidaus tvarkos taisyklės yra aiškios, darbuotojams suprantamos jų teisės ir pareigos. Visi darbuotojai yra susipažinę su pareiginėmis instrukcijomis ir vidaus tvarkos taisyklėmis, kurios yra paskelbtos ir mokyklos interneto svetainėje. Darbo krūvis mokykloje paskirstomas skaidriai. Aptarnaujantis personalas gerai atlieka paskirtą darbą ir padeda kurti tvarkingą, saugią ir sveiką aplinką. Personalo darbą prižiūri ir vertina direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams. Iš pokalbio su direktoriumi bei direktoriaus pavaduotoju ūkio reikalams paaiškėjo, kad aptarnaujantis personalas dirba gerai, bendruomenę tenkina jų atliekamo darbo kokybė. Išorinio vertinimo metu mokykloje buvo švaru ir tvarkinga.

Materialinių išteklių valdymas vertinamas gerai. Lėšų ir turto vadyba paveiki, išskyrus patalpų naudojimą, kuris vertinamas vidutiniškai.

Mokykla savarankiškai tvarko ūkinę-finansinę veiklą, yra išlaikoma iš valstybės ir savivaldybės biudžetų pagal patvirtintas sąmatas. Mokyklos administracija biudžeto lėšas tvarko pagal Šilutės rajono savivaldybės ir valstybės reglamentuotą tvarką. Mokyklos biudžetą sudaro savivaldybės biudžeto lėšos ugdomosios veiklos aplinkai, Mokinio krepšelio lėšos, specialiosios lėšos už patalpų nuomą, paramos lėšos (gyventojų pajamų mokesčio 2 proc.), lėšos, gautos Comenius daugiašalės mokyklų partnerystės projekto „Energyforlife“ („Energija gyvenimui“) vykdymui (20 000 eurų). Lėšų panaudojimas aptariamas Mokyklos tarybos posėdžiuose (2013 ir 2014 metais numatytas lėšų panaudojimo aptarimas 2 kartus per metus). Paramos lėšos skirstomos Mokyklos tarybos sprendimu, o panaudojimas viešinamas bendruomenėje. Susitikimų metu tėvai ir mokytojai paaiškino, kaip viešinama ši informacija. Direktoriaus pavaduotojo ūkio reikalams teigimu, per pastaruosius metus iš paramos lėšų įsigyta 14 vaizdo kamerų, elektroninis skambutis, traktoriukas žolei pjauti. Darytina išvada, kad biudžetinių ir nebiudžetinių lėšų tvarkymas (kaupimas, skirstymas ir naudojimas) yra viešas ir skaidrus.

Turto vadyba paveiki. Pagal perspektyvinį vadovėlių įsigijimo planą mokykla kasmet, atsižvelgdama į esamas finansines galimybes, įsigyja tuos vadovėlius, kurie reikalingi labiausiai. Šiuo metu prioritetas skiriamas lietuvių kalbos vadovėliams. Didėjantis kompiuterinis tinklas reikalauja vis daugiau lėšų priežiūrai ir atnaujinimui. Trūksta kompiuterinių programų, informacinių ir komunikacinių technologijų.

Vizito mokykloje metu stebint pamokas buvo vertinamas patalpų tinkamumas mokytis, jaukumas, estetiškumas, informacijos šaltinių ir mokymosi priemonių kiekis, jų tinkamumas ir panaudojimo veiksmingumas, racionalus erdvių, patalpų pritaikymas ir naudojimas ugdymo procese. Stebėtų pamokų vertinimas šiuo aspektu pateiktas 8 lentelėje.

Mokymosi aplinkos apibendrintas vertinimas (N=171)

8 lentelė

Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Prastai	Labai prastai
34 pamokos	73 pamokos	63 pamokos	1 pamoka	–
19,9 proc.	42,7 proc.	36,8 proc.	0,6 proc.	–

Labai gerai įvertintų pamokų šiuo aspektu daugiausia stebėta pradinio ugdymo klasėse (lietuvių k. 4a, 4f, 3e, 2a, 1d kl., matematika 2b, 4a, 4f, 4e, 2c, 2f, 2d kl., dailė ir technologijos 2e, 3e kl., pasaulio pažinimas 3f kl., muzika 4a, 3a, 3e kl., anglų k. 4e kl.). 5–10 klasėse labiausiai gerai

vertinamas patalpų tinkamumas mokytis stebėtas muzikos 6d, 5a kl., rusų k. 6c, 6a kl., fizikos 8a, 8b kl., anglų k. 10a, 6a, 5a, 7a kl., lietuvių k. 7d, 6a kl., matematikos 8a kl., vokiečių k. 7c kl., gamtos ir žmogaus 5a kl. pamokose.

Ugdymo procesas ir neformalusis švietimas, socialiniai ir kultūriniai renginiai vyksta dviejuose pastatuose: pastate, kuriame įsikūrę 5–10 klasių kabinetai ir dalis 1–4 klasių, ir pastate, kuriame yra tik 1–4 klasės. Vertinimo metu nustatyta, kad dalis 1–10 klasių mokymo patalpų (matematikos 5a kl., istorijos 6c kl., biologijos 8c kl., anglų k. 7d kl., lietuvių k. 5d, 7d, 8c kl., tikybos 6d kl. kabinetai) ankštos, trūksta erdvės, šios patalpos neatitinka Higienos normos reikalavimų. Minėtuose kabinetuose nėra galimybių organizuoti darbą grupėse. Kabinetų baldai sustatyti taip, kad mokytojai negali vaikščioti tarp suolų, todėl nestebima individuali mokinio veikla, neįmanoma konsultuoti mokinio individualiai. Prasta technologijų kabinetų įranga. Nesudarytos galimybės įgyvendinti technologinio ugdymo turinio mitybos programos. Informacinių technologijų kabinetuose mokinio darbo vieta neatitinka ergonominių reikalavimų. Sporto salėje pamokos organizuojamo trims grupėms iš karto, didelis triukšmas trukdo išgirsti mokytojo aiškinimą, nesaugu. Koridoriuose ir holuose yra erdvių, kurias galima panaudoti mokinių užimtumui pertraukų metu. Trūkstant erdvės klasėse, vertintojai rekomenduoja mokyklai kurti atvirą ugdymo aplinką – nuo tradicinių klasių erdvių pereiti prie „klasių be sienų“, kai ugdymo (-si) procesas vykėtų ir koridoriuose, holuose, bibliotekoje, mokyklos kieme ir kitose vidinėse bei išorinėse mokyklos erdvėse. Patalpų naudojimas – tobulintinas veiklos aspektas.

IV. MOKYKLOS SAVĖS VERTINIMO VEIKSMINGUMAS

Vizito metu kalbantis su mokytojais, įsivertinimo grupė paaiškėjo, kad įsivertinimas naudingas mokyklos bendruomenei. Įsivertinimo grupė pripažįsta proceso svarbą, nurodo, kurias konkrečias sritis patobulinti paskatino įsivertinimo rezultatai. Mokykla ir toliau siekia, kad susitarimai dėl įsivertinimo taptų veiksmingesni. Platųjį įsivertinimą mokykla atlieka kas dveji metai. Įsivertinimo grupės nariai išorės vertintojams paaiškino, kaip pasirenkami giluminio tyrimo rodikliai, pristatė mokyklos įsivertinimo rezultatus.

Bendruomenės požiūris į įsivertinimą iš pradžių buvo formalus, o šiuo metu, mokytojų, vadovų manymu, įsivertinus mokyklos veiklą, matoma įstaigos tobulinimo perspektyva. Mokykloje vertėtų daugiau dėmesio skirti lengvesnių, paprastesnių įsivertinimo metodų paieškai, gilesnei įsivertinimo duomenų analizei (refleksijai, kokybinių duomenų interpretavimui) ir konstruktyvesniam rezultatų panaudojimui. Padidinti mokyklos savęs vertinimo veiksmingumą galėtų padėti aktyviau naudojamas ugdymo proceso (veiklos) stebėjimo metodas, standartizuotų testų, pagrindinio ugdymo pasiekimų ir jo metu sukauptų kokybinių duomenų analizė.

Savęs vertinimo rezultatai aptariami bendruomenėje ir iš dalies naudojami numatant tolesnius veiklos žingsnius. Mokykla veiklą įsivertina pakankamai objektyviai: palyginus mokyklos atlikto įsivertinimo išvadas su išorinio vertinimo rezultatais paaiškėjo, jog daugumos rodiklių vertinimai sutampa.

Mokyklų veiklos kokybės
išorinio vertinimo skyriaus vedėja

Snieguolė Vaičekauskienė